

ב"ה. ימות המשיח. ימי ההכנה ליו"ד שבט – תשפ"ה

ליקוט

אגרות קודש

בעניני התקשרות

עבור

תלמידי התמימים

דשיעור ב' 1

ישי"ק חח"ל צפת

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

תוכן הענינים

- א || קביעות זמן להתעורר באהבה לרבי
- ב || לחשוב על עצמו? עדיף לחשוב על הרבי שתמיד נמצא איתו
- ג || אהבת חסידים לרבי ורבי לחסידים
- ד || קיום רצונו של הרבי – "אחד מידידיו הרוחש ומאחל לו כל טוב באמת"
- ה || איך מתקשרים?
- ו || בלי שיעורי תורה, איך אפשר להיות מקושר?
- ז || במה אתם מקושרים אלי?
- ח || להזכיר לעצמו שהוא קשור לרבי
- ט || חסיד מושך את הרבי איתו
- י || האם אפשר להפסיק להיות מקושר?
- יא || לכתוב שלילי לרבי על יהודי אחר
- יב || כל רגש ידידות ואהבה וחיבה גורם קורת רוח אין קץ
- יג || אילו ידעו אנ"ש כמה יקרה לרבי אהבתם, התקשרותם וההתאחדות ע"י מכתבים
- יד || לא להיות מה"צער חסידים" ולכתוב רק כשיש צרות
- טו || אהבת ישראל – לשמח את הרבי בבשורות טובות
- טז || קפידא מהרבי – יש דבר כזה?
- יז || פירוש לברכה שהרבי בירך "שיהיה חסיד בגלוי"
- יח || האם הרבי שבע רצון ממכתב על מצב לא טוב?
- יט || מעלתו העיקרית של הרבי
- כ || לאכול מצות שלא קשורות לרבי?
- כא || מנהגי בית הכנסת של הרבי
- כב || דרך הלימוד של חסיד
- כג || האהבה וההתקשרות על ידי התורה
- כד || מה היחס למשפיעים המתקשים ללמוד את תורת הרבי הנוכחי?
- כה || יש רבי בישראל!
- כו || ממתי חסידים צריכים להבין את הוראות הרבי?...
- כז || בשביל מה החשבונות, כשישנה הוראה מהרבי?
- כח || "מקושר" שעושה מה שמצווים עליו – אם זה מתאים למה שרוצה...?
- כט || רק אצל הרבי אפשר להגיע לביטול כמו בבית המקדש
- ל || החיבור בין "קרירות" ו"770" אינו הולם

א א א

קביעות זמן להתעורר באהבה לרבי

אג"ק אדמו"ר הרי"צ חלק ו

א'תתה

ב"ה ר"ח סיון תש"ב

ברוקלין

ידידי ווי"ח אי"א מו"ה אלי ש"י פאר

שלום וברכה!

במענה על כתבו, יחזק השי"ת את בריאותו ובריאות זוגתו תחי' ובריאות ילדיהם ובני ביתם יחיו ויתן לכלם את פרנסתם בהרחבה.

ההתקשרות האמיתית היא בלימוד המאמרים והקונטרסים, בהתוועדות אנ"ש שי' ובהתעוררות האהבה, מנהג החסידים המקושרים - בכל דור ודור - שהיו קובעים להם זמן מיוחד, מהם שעה ליום או פעם בשבוע, בשני שבועות או בחודש, להתעורר ברגשי אהבה למורם ורבים - פשוט ליעב האבען דעם רבי'ן [= לאהוב את הרבי] באהבה מורגשת בלב כמו אהבה בשרית לאשה ובנים - נוסף על הזכרון בכל ברכת המזון בהרחמן הוא יברך את מורנו - ובהתעוררות רגשי אהבה היו מציירים לעצמם אותם הזמנים שהיו ב"יחידות" או ששמעו דא"ח או היו בעת התוועדות, שבאופן הנהגה כזו היו תמיד מקושרים, והעולה על כולנה היא עבודה בפועל, כל אחד לפי יכולתו, הן בעצמו והן עם זולתו.

הדו"ש ומברכו.

א ב א

לחשוב על עצמו? עדיף לחשוב על הרבי שתמיד נמצא איתו

אג"ק אד"ש מה"מ חלק ג - תרגום מאידית

תשטז

ב"ה, י"א אלול השי"ת

התמים הווי"ח אי"א וכו' מו"ה . . ש"י

שלום וברכה!

הצטערתי לשמוע שאינו בקו הבריאות כ"כ, ויש אומרים שמזמן לזמן נופל ברוחו. והי' לי פלא גדול על זה, כי ידוע ומתבאר בכמה מקומות בתורת החסידות, אשר חסיד צריך לחוש את האמת - (שבאמת כן הוא בכל הנבראים; ה"יונפלינו" של חסידים ובפרט תמימים, הוא זה שהם צריכים גם לחוש זאת ולא רק להבין בשכל). -

ואלו הם שני ההפכים שיש בכל נברא, שמצד אחד - מצד עצמו - הוא ממש לא [מציאות], אבל מצד השני - מצד זה שהוא ברי' של מהות ועצמות א"ס ב"ה, שזו כל המהות שלו - גם הנברא הוא כל יכול.

אם לסתם יהודים וחסידים קשה לחוש זאת, אבל, זה צריך להיות בפשטות הגמורה אצל תמימים מקושרים לנשיאם הוא כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ. כי הרי כל אחד מהם צריך לדעת

ולחוש, שצדיקא דאתפטר אשתכח בכולהו עלמין - וכפי שרבנו הזקן מוסיף: גם בעולם הזה המעשה - יתיר מבחיוהי, שהרי סרו ההגבלות של מקום. במילא צריך כל אחד לחוש שהרבי נמצא יחד אתו.

במה שנוגע להתבוננות במעמד ומצב שלו, לכך ישנם זמנים מיוחדים שצריך לעשות זאת, אבל בשאר הזמן עדיף לחשוב על הרבי, כיצד הוא תמיד עם מקושריו וכיצד הוא מנהיג אותם על כל צעד ושעל.

והרעיון כשלעצמו, אפילו ללא התבוננות מיוחדת, צריך לפעול חיזוק בכל כוחות הנפש על מנת לנצל אותם מתאים לפי רצון כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ.

ואם נופלות מחשבות צדדיות כלשהן היפך מהנ"ל, יש לדעת שזו עצת היצר, המחפש דרכים שונות לבלבל מתורה ועבודה.

היוצא מזה, שצריך להיות חזק בבטחונו בברכות צדיק הוא כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ אשר הוא עומד עליו ומנהלו בדרך הישרה, ובלבד שלא יהי נופל ברוחו, ויאמר בכל יום פרק ע"א מתהלים, והעיקר, שיהי מונח במוחלט, שהרבי אתו, והוא יכול לסמוך עליו שהכל יהי טוב, כי עצמות ומהות א"ס ב"ה הרי הוא תכלית הטוב, והרבי הוא הממוצע המחבר עם עצמות ומהות א"ס ב"ה וממלא את הרצון שהכל יהי טוב. וסוף סוף שיהי בטוב הנראה והנגלה . .

בברכת כתיבה וחתומה טובה, המחכה לבשורות טובות

מנחם שניאורסאהן

✻ ג ✻

אהבת חסידים לרבי ורבי לחסידים

אג"ק אדמו"ר הרי"צ חלק ד - חלקו בתרגום מאידית

א'סט

ב"ה, א' מ"ח תרצ"ט.

אטוואצק.

שלום וברכה!

מכתבו במועדו קבלתי, אמנם בימי המועדים אין הזמן גרמא לענות על מכתבים, דברים המעטים בכמות והמרובים וגדולים באיכות, כי אני"ש צמודי לבבי ואהובי נפשי השואלים ודורשים בשלומי יקר לי זה במאד מאד.

בחורף תרס"ג בהיותי עם הוד כ"ק אדמו"ר הרה"ק זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע בעיר וויען, באחת הלילות זכיתי לשמוע שיחה ארוכה בענין וואס הייסט א חסידות'ע אהבה זה לזה ואהבת החסידים למורם ונשיאם, און ווי יקר עט איז אזא ריינע אהבה למעלה, און ווי טייער עס איז למטה.

ויואל לספר לי את אשר שמע מאת כ"ק דודו הרה"ק רחש"ז זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע מליאדי: פעם נכנס אל הוד כ"ק אביו אדמו"ר הצ"צ וימצאהו יושב ולומד סוגיא באה"ע בהנוגע לתשובה בשאלת עגונה, ובתוך כך נכנס גם כ"ק אחיו כ"ק דודו הגאון הרה"צ מהרי"נ זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע וכ"ק גיסו כ"ק דודי הגאון החסיד ר' לוי יצחק זצוק"ל זי"ע - שהי בעל מוח חריף - ויתפלפלו בהסוגיא שעה ארוכה בעמקות גדולה.

אחי הר"י"נ - מספר הרחש"ז להוד כ"ק אאמו"ר הרה"ק - התפעל במאד על גודל גאונו וחריפותו של כ"ק אאמו"ר, ויאמר מתמימותו: עתה נראה כוחם של החסידים המקושרים באמת ומברכים אותך בלב שלם.

בודאי - אמר כ"ק אאמו"ר הצ"צ - אהבת החסידים וברכתם בוקע רקיעים. משה אליס - הי' אחד מהחסידים הבע"ב דוויטעבסק, בינוני בידיעה ובעבודה, רק מקושר גדול - אהבה'דיקער הרחמן אין בענטשין עושה פרי טוב למעלה ובא בפועל טוב למטה.

בשיחה הקדושה ההיא ביאר הוד כ"ק אאמו"ר הרה"ק זצוקלה"ה כל הגבוה למעלה מעלה יותר כשהוא נופל למטה מטה יותר, את גבוהותה של אהבה רואים גם מגודל הירידה שלה, איך נפלה האהבה ר"ל כל כך למטה, שכן כל הסיפורים שאסור לקרוא אותם, מפני שהם מורידים את הנפש ומטמאים אותה ר"ל - מיוסדים על אהבה.

בחסידות מדובר על ההפרש בין נפש הבהמית לבין אופנים. שורש האופנים הוא בתהו במדריגה גבוהה יותר מאשר שרפים. גם שרפים הם ממדריגת תהו, אך ממדריגה מבוררת ומזוככת יותר מאשר אופנים. ולכן מעמד האופנים הוא במדריגה נחותה יותר בעולמות מאשר שרפים. עמידת השרפים היא בעולם הבריאה ושל אופנים בעולם העשיה הרוחנית.

שורש הנפש הבהמית הוא משמרי האופנים, ושורש שרשה בתהו. המדריגה בתהו שהיא שורש שרשה של הנפש הבהמית היא מדריגה יותר גבוהה בתהו גופא ויותר בלתי מבוררת מאשר המדריגה בתהו המהווה שורש האופנים, ואילו מעמדה של הנפש הבהמית הוא בעולם נמוך יותר מאשר האופנים. עמידת האופנים היא בעולם העשיה הרוחנית, ואילו הנפש הבהמית ירדה לעולם הזה התחתון והגשמי.

הבדל נוסף בין אופנים לבין הנפש הבהמית: למרות שהאופנים ירדו לעולם העשיה הרוחנית, מכל מקום הם במדריגות הקדושה אלא שעדיין לא נתבררו. שרפים כבר נתבררו, אלא שעדיין לא נכללו. והאופנים עדיין לא נתבררו, אך בכל זאת הם במדריגת הקדושה. ואילו הנפש הבהמית יכולה הרי להיות ח"ו היפך מאלקות, הרי שהיא ירדה למטה יותר.

ה"בכ"ן של הענין הוא, שהירידה מורה, שלאמיתו של דבר השורש גבוה יותר וכאשר השורש גבוה יותר הבירור למטה עמוק יותר והעליה היא במדריגה גבוהה יותר.

ממה שמדת האהבה יכולה ח"ו להיות בירידה גדולה כזו שיש בכוחה ר"ל להוריד את הנפש ולטמא אותה ח"ו, הרי זה גופא מורה על שרשה הגבוה של אהבה, ועל הכוח העליון שיש בכח האהבה לברר את הדרגות הנמוכות ביותר ולהעלותן למדריגה הגבוהה ביותר.

אהבה היא רוח החיים בעבודת החסידות. אהבה היא החוט המקשר חסידים אחד עם השני, והחוט המקשר רבי עם חסידים וחסידים עם רבי.

אהבה היא הן בדרך אור ישר והן בדרך אור חוזר, נעדרת כל מחיצות ולמעלה מהגבלת המקום והזמן.

אהבתי אתכם אמר הוי', אלקות שלמעלה מזמן ומקום אוהבת את בני ישראל, למרות שהם מלובשים בגופים עם נפש טבעי ובהמי ונמצאים בעולם המוגדר בהגדרה של מקום ומוגבל בהגבלה של זמן, ובני ישראל הנמצאים בעולם המוגדר בהגדרה של מקום ומוגבל בהגבלה של זמן, אוהבים אלקות שלמעלה מזמן ומקום.

נראה במוחש, שכשיש אוהב נאמן, אפילו שהוא בריחוק מקום ושטח של כמה אלפים פרסאות מפסיק ביניהם, הנאהב אינו בודד, מכיוון שלגבי אהבה אין כל מחיצה וריחוק מקום אינו שייך בה, וכאשר חושבים אודות האוהב נאמן ה"ז מעניק חיזוק כחות מסוים.

כ"ק אבותינו רבותינו הקדושים ע"י מבט אוהב חילצו מהבוץ הרוחני והעמידו במעמד ומצב כדבעי. דהיינו, שהמבט האוהב לבד זאת שפעל ע"י הקירוב סור מרע, שיצאו מהבוץ, הנה לבד זאת המבט האוהב הקדוש העניק כח בעבודה, והראה דרך בועשה טוב.

אצל כ"ק אבותינו הקדושים מלבד ענין ההתעוררות רחמים על מקושרים היתה עבודה של הזכרת המקושרים, להזכירם בינו לבין עצמו ולהתבונן בענין אהבתם והתקשרותם כמים הפנים, שזה מעורר את הכחות הפנימיים של זה שחושבים אודותיו.

רואים אנו במוחש, שכשמביטים על מאן־הוא גם כשאנו רואה, מוכרח הוא להסתכל, היות שהבטה פנימית מעוררת את עצם הנפש. וכמו כן הוא בכח המחשבה באהבה שמוכרת לעורר את עצם הנפש של הנאהב ועל ידה נעשית התקשרות רוחנית של האוהב והנאהב והגם שהם בריחוק מקום גדול שניהם אינם בודדים ומחזיקים ומועילים אחד לשני.

יפרוש גיני בשלום ידידינו אנ"ש ד' עליהם יחיו ויגיד להם ברכתי כי יעזרם השי"ת בכל הדרוש להם בגשמיות וברוחניות.

השי"ת יעזור לשמוע ולהשמיע לבשר ולהתבשר אך טוב בגשמיות וברוחניות.

ידידו הדו"ש ומברכו.

ס ד ט

קיום רצונו של הרבי – "אחד מידידי הרוחש ומאחל לו כל טוב באמת"

אג"ק אד"ש מה"מ חלק ז

בהזמנה לבר-המצוה לבנו של ר' בן-ציון שם-טוב, כתב שיזכה להיות חסיד ירא שמים ולמדן, "כפי כוונת ורצון כ"ק אדמו"ר שליט"א". אחד ממקבלי ההזמנה היה הגאון רבי משה שטרנבוך שליט"א, שהתפלא על נוסח זה, מדוע לבקש כפי רצון הרבי ולא כפי רצון השם. הוא כתב את תמיהתו לרבי וזכה למענה דלקמן.

ב'עו

ב"ה, י"א ניסן, תשי"ג

ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מט"ז אדר, בו מעורר ע"ד נוסח הזמנה שקבל מהרה"ח הו"ח אי"א נו"י עוסק בצ"צ כו' מוה"ר בן ציון ש"י שם טוב שד"ר, אשר הני"ל מתברך שבנו יהי ירא שמים וחסיד ולמדן כפי כוונתי ורצוני. ובמילא הוקשה לו מהו התוכן לקשר איחול משאלות לב יהודי בכוונת ורצון בו"ד.

הנה ידוע דתפלה היא עבודה **שבלב** וכמרו"ל (תענית ב' ע"א), וצריכה להיות **בדבור**, ובמילא צריך שיהי' פיו ולבו שוין למען שתועיל התפלה. כן מובן מנוסח תפלתנו שכל שיפרט אדם תפלתו ה"ז משובח, ולא שיתפק בתפלה כללית, שלכן מתפללים י"ב אמצעיות, ולא בקשה כוללת, וגם בברכות אלו גופא כמה פרטים מפורטים בכל אחת מהן, ובמילא אחד אשר אינו סומך על עצמו שיוכל לפרט תפלתו כדבעי מאיזה סיבה שתהי' ולפי דעתו נמצא אחד מידידו הרוחש ומאחל לו כל טוב באמת, ויש לו הבנה במבוקשו יותר מפורטה ועמוקה, ה"ה מנסח תפלתו ובקשתו שמתפלל שתתמלא בקשתו כפי כוונת ורצון פלוני. ומוצאים עד"ז גם בהלכה בכמה וכמה ענינים, ומהם בהיתר עיסקא, שכותבים בהיתר עיסקא "כתקון חז"ל", וכותב זה אפילו עם הארץ, ומועיל ע"פ דין תורה, כיון שמוסר דעתו לחז"ל.

(ב) עוד זאת אשר מי יודע יצר לב האדם והתחבולות של היצה"ר שאומן גדול הוא ובא לכאוו"א לפי ענינו, וכמרו"ל (שבת קה, ב), ובמילא מחפש לו כמה דרכים לבלבל את האדם, ובפרט בעת רצון כשחושש שתתקבל תפלתו שיש מקום יותר לחשש שיבלבלו ויערב איזה פני' בבקשתו ותפלתו, וככל שתגדל הבקשה בהרחקה מענינים גשמיים, וכמו בבקשת הני"ל שיהי' ירא שמים - ואינו מסתפק בזה אלא שיהי' עוד - חסיד - היינו לפנינו משורת הדין

אפילו של יר"ש, ואינו מסתפק בזה אלא מוסיף עוד - למדן, - היינו שישתמש בכח התורה להיות יר"ש וחסידי אשר התורה היא תורת אמת, שחסד אמר אל יברא, מובן שהיצה"ר יחפש כל אשר בידו לבלבל התפלה, ואם אי אפשר בדבור, הרי עכ"פ בלב, והוא ע"ד מ"ש הרמב"ם סוף הלכות תמורה, ירדה תורה לסוף דעתו של אדם ומקצת יצרו הרע כו' ואע"פ שנדר והקדיש אפשר שחזר בו ונחם כו' והעצה היחידה לזה הוא למסור תפלתו על דעת איש אחר שאינו נוגע בדבר ודורש טובתו, שאז הדבור והכוונה יחד יהלכו. וגם לזה כמה דוגמאות בנגלה, ואחת מהן היא משארז"ל (נדרים כ"ה ע"א) אמר להם הו' יודעים שלא על דעתכם אני משביע אתכם אלא על דעתי ועל דעת המקום.

ג) כן מקשה שלכאורה פשוט שהתפלה צ"ל דרך כלל להיות מעושי רצון השי"ת מבלי להזכיר הדרך שרוצה בה. ובמחכת"ר, אינו כן. וכנ"ל שמכל נוסחי התפלה שתקנו אנשי כנסת הגדולה יראה שמפרטים הבקשות והתפלות עד כמה שאפשר, ומה שלא פרטו עוד יותר הוא כדי שיהי נוסח אחד לכל בני ישראל, אבל גם נוסח זה מפורט הוא ביותר, וכנ"ל. - עיין רמב"ם הל' תפלה פ"א ופ"ו.

האמת אגיד שספק הי' בידי אם לענות על השאלות או לא, כיון שלדאבוננו הנה בכל הזמנים ובפרט בזמננו זה נמצאים הרבה שכוונתם הקושיא (בפרט בדרך שלא הורגלו בה, וכששואלים הם את עצמם מפני מה משתמטים ממנה, הרי התירוץ היותר קל הוא לאמר שיש לו קושיות על הדרך). אשר אז אין תועלת כל כך בהתירוץ, כיון ששערי קושיות לא ננעלו, אבל כיון שאיני מכירו הרי אני מעמידו בחזקת כשרות שבודאי אין כוונתו אלא לטובה, היינו להסביר לו דבר שעדיין לא נזדמן לו במכתבי בני"א אף שנמצא בדוגמתו בכ"מ וכנ"ל.

בברכה לחג הפסח כשר ושמח.

נ"ב: כמובן, אם יש לו איזה הערות בהנ"ל, אתעניין לקרוא אותם, ואשתדל גם לענות עליהם, כפי יכולתי.

הערה: בדיוק הבאתי שתי דוגמאות הנ"ל, כי ענין השבועה - זהו ענין עבודת האדם המתחלת מעת הבר מצוה - שנעשה מושבע ועומד מהר סיני. והכוונה בזה היא - ריבית בהיתר עיסקא, וכמבואר במאמר כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע ד"ה טעמה כי טוב סחרה, דשנת ה'תש"ט.

מוסג"פ העתק מכתבי כללי לחג הפסח הבע"ל, אשר בטח יענין את כת"ר שי'.

סוף ה' ט

איך מתקשרים?

אג"ק אד"ש מה"מ חלק יב

ד'פד

ב"ה, ב' שבט, תשט"ז

ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מטו"ב טבת, בו כותב אשר רצונו להתדבק בתורת ודרך חב"ד ולהיות מהמקושרים.

וכבר מלתו אמורה בכמה מאגרות הקדש והועתק גם בלוח היום יום - כ"ד סיון - ההתקשרות האמיתית היא ע"י לימוד התורה, כשהוא לומד המאמרי חסידות, קורא את

השיחות ומתחבר עם ידידי אנ"ש ותלמידי התמימים יחיו בלימודם והתוועדות, ומקיים בקשתי באמירת תהלים ובשמירת זמני הלימודים, הנה בזה היא ההתקשרות.

והנ"ל היא הוראה כללית השוה לכל נפש, ומובן שגם בזה כמו בשאר עניני התורה ומצות ישנם ענינים מיוחדים לכאו"א לפי ענינו ובהנוגע אליו, הפעולה במושפעיו בכלל ובתומכי תמימים בלוד בפרט, כיון שזהו השער שלו דרך בו עולים ויורדים התורה ומצוה וההמשכות - שבזה, צריך להיות זהיר טפי וכמובן גם מאגה"ק סוף סי' ז', ודברים היוצאים מן הלב נכנסים אל הלב.

כבקשתו יזכירוהו על הציון הק' של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע.

בברכה לבשו"ט בכל האמור

ו ט ו ט

בלי שיעורי תורה, איך אפשר להיות מקושר?

אג"ק אדמו"ר הרי"צ חלק ז

א'תתקלא

ב"ה כ"ו טבת תש"ג

ברוקלין

ידידי וו"ח אי"א מו"ה . . . שי

שלום וברכה!

במענה על מכתבו

נהניתי לשמוע מאשר ת"ל פעל על איזה ממכריו בעלי מסחר לשמור את השבת קדש, והשי"ת יתן להם פרנסה טובה, ויתן לו השי"ת את פרנסתו בהרחבה גדולה.

אתפלא על אשר אינו כותב לי באיזה שיעור מהשיעורים, שלומד ידידי עוז הרה"ג תלמידי יקירי העושה רצון קונו בהרבצת חנוך כשר וחיוק היהדות וו"ח אי"א מוה"ר שלמה זלמן שי העכט בבית הכנסת ליובאוויטש, הוא לומד, כי יודע הוא אשר ענין זה, אשר אנ"ש שי יקבעו עתים לתורה בנגלה ובדא"ח, נוגע בנפשי ממש, ודבר זה הוא חוט המקשר אותנו יחדיו, אשר לולי זאת מה לכם ולי יהי לכם אשר לכם ודבר אין לי עמכם לא בגשמיות ולא בהתעוררות רחמים, כי איך אשא פני לבקש את הוד כ"ק אבותי רבותינו הק' זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע בעד אלו שאינם שמים לבם לפקודותיהם לקבוע עתים לתורה ולהתפלל במתינות, ולבי יכאב במאד על מצבם של ידידינו אנ"ש שי שאינם קובעים עתים לתורה בהתנצלות של הבל ורוח שטות, וכל החפץ ברכות הוד כ"ק אבותי רבותינו הק' וקרבותי אליו יקבע עתים לתורה ועבודה ויקח חלק בעבודתי בהרבצת תורה ביראת שמים.

את דברי אלה יקרא פעמים ושלש עד אשר יקבעו בלבבו לזכור אותם, ויתנם לקרא למכריו ומיודעיו ידידינו אנ"ש שי וביחוד לידידי אחיו שי ויאמר להם כי דורש הנני מאתם שישתתפו בשיעורי הלימוד בלי שום התנצלות וטענות ומענות, והשי"ת יתן להם את פרנסתם בריוח בגשמיות וברוחניות.

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

מזכיר

ס ז ס

במה אתם מקושרים אלי?

אג"ק אדמו"ר הרי"צ חלק ח

ב'שטז

ב"ה י"ב אדר תש"ד

ברוקלין

אל ידידי התלמידים החשובים . . . שי

שלום וברכה!

במענה על כתבם זה הפעם הראשון במשך שנה אשר אתם כותבים אלי ובכל משך הזמן לא שמעתי מאתכם מאומה ולא הודעתם מסדר היום שלכם בלימוד ובהנהגה ומהסביבה שאתם נמצאים בה ומהרוח אשר מחנכים ומדריכים אתכם ומהות וסדר הלימוד שלכם, ואתם הלא ידעתם את חובתי הגדולה לתלמידי ישיבות בני תורה ושומרי מצוה וחפצי לדעת ממצבם בגשם וברוח.

והנה גם עתה כתבכם הוא בנוסח ברכת הודאה ומי שברך.

מברכים אתם את הוי' אשר קירב אתכם והראה לכם במוחש דרך האמיתי של חסידות, אמנם במצב ההוה שלכם חוששני שמא היא ברכה לבטלה.

כי, אם היתה לכם הכרה מוחשית אשר דרך החסידות היא דרך האמיתי הלא הייתם הולכים בדרך זו ונהנים מאור החסידות אשר יסודה היא:

(א) תקון המדות באהבת ישראל בכלל וחובת בני תורה בפרט והנהגה ביר"ש - בלי שום בליטה - מפני איזה השגה בגדולת הבורא ב"ה אשר לית אתר פנוי מיני.

(ב) בלימוד התורה לידע נאמנה אשר בשעה שלומד ומזכיר שמות התנאים ואמוראים ושמות המפרשים, רש"י, תוספות ושאר הגאונים זי"ע, הנה שפתותיהם דובבות וצריך להרגיש בעצמו בשעת הלימוד כיושב במתיבתא דרקיע ושומע איך התנאים והאמוראים יושבים ושכינה מדברת מתוך גרום דבר הוי' ע"פ פירושי הגאונים זי"ע, המתבונן והמרגיש כן אפילו במחשבתו הנה בהכרח שמרגיש דרך ארץ מיוחד - א בעזונדער איידעלען אפשיי - מהסוגיא שלומד, ובדרך מקיף עכ"פ מרחף במוחו גדולת נותן התורה שהיא חכמתו ורצונו ית' ובלבבו נרגשת חיבת קדושת התורה ואותיותי' ואהבה לבני תורה יראי אלקים, ונמאס אצלו לומדי תורה בגסות הרוח המענים והמאנסים את התורה ומבזים את דבר ה' בחידושיהם ופלפוליהם של הבל ורמות רוח.

(ג) בעבודה שבלב היא תפלה במתינות - לא באריכות אלא במתינות - כמדבר לפני חכם גדול ומה גם בעמדו לפני ממ"ה הקב"ה, בשמיעת פירוש המלות מהשבחים וזמירות והעיקר מהתחנות ובקשות שצריכות להיות בשימת לב עכ"פ מה שהוא מבקש, שהלא גם בגשמיות אם מי שהוא מבקש מאדם איזה בקשה באופן כמו שמתפלל אשר שפתותיו נעות בלי דעת מה הוא מדבר ואומר, הלא הי' זה שהוא מבקש ממנו משליכו החוצה.

מברכים אתם את הוי' על התקשרותכם אלי, נעים לי לשמוע כזאת אבל עליכם להתבונן האם כן הוא שקשורים אתם אלי או רק דמיון בעלמא הוא או פתגם ריקן, כי בהכרח הדבר אשר התקשרות צריכה להביא בעזה"י פועל דבר, ומהו הפועל דבר אשר הביאה התקשרותכם, הלא אתם ידעתם את אשר אני דורש - בצדק - מאת תלמידי הישיבות בכלל ומאת המקושרים לי בפרט להכניס אור תורה ומצוה בבתי בני ישראל על ידי תעמולה מסודרת לעזור לאחד המוסדות אשר יסרתי, חדרי תורה תמימה, מרכז לעניני חינוך, מחנה

ישראל, ועד מגיני ומרחיבי חינוך הכשר, הפצת הקריאה והקדושה, השמועסען הילקוט יומי וכו' ולעשות סביבה של אור תורה ביראת שמים.

האם עשיתם אחת מהפעולות הללו? ואיזה? ובמה אתם מקושרים אלי, ועד אשר לא תשתתפו באחת הפעולות האמורות ולעשות סביבה של אור תורה בבני תורה אשר אתם נמצאים ביניהם להראות גם להם את הדרך האמיתי בתורה ויראת שמים אשר אתם כותבים כי אתם רואים אותה במוחש, הנה דבריכם אודות התקשרות הם רק פתגם ריק.

בדבר שאלתכם מה תלמדו בחסידות, תלמדו את המאמר ומעין הנדפס, שעה בכל יום, נוסף על השיעורים האמורים בהמורה שיעור, והשי"ת יחזק את לבבכם כי תשקדו ותצליחו בתורה וביראת שמים ותהיו יראי אלקים חסידים ולמדנים, והוריקם יחיו יגדלכם לתורה חופה ומעשים טובים מתוך פרנסה בהרחבה בגשמיות וברוחניות.

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
מזכיר

ס ט ח ט

להזכיר לעצמו שהוא קשור לרבי
אג"ק אד"ש מה"מ חלק ד - תרגום מאידית

תתח

ב"ה. כ"ז מרחשון, התשי"א

ברוקלין

שלום וברכה!

שמחתי לשמוע פ"ש ממנו ע"י ידידינו הרבנים הנכבדים הרה"ג הרה"ח וו"ח אי"א עוסקים בצרכי ציבור באמונה וכו' מוהר"ש שי' לויטין ומוהר"א שי' סימפסון. הם סיפרו כיצד ניכר בביתו החינוך שקיבל מאביו ע"ה, שהי' מחסידי ליובאוויטש הזקנים.

הפ"ש הטובה מאשרת את מה שרואים תמיד בחיים כמה נכון מאמר חו"ל זרוק חוטרא לאוירא על עקרי קאי - כאשר זורקים מקל לאויר הוא חוזר ונופל על שורשו.

המשמעות העמוקה יותר בזה היא: עץ גדל ומתפשט, והן הגזע (העץ עצמו) והן הענפים הולכים ומתרחקים מהשורש, בפרט כאשר מצד כמה סבות נדמה שענף נגדע, ח"ו, ונעשה מקל יבש לעצמו ואפשר לחשוב שכבר אין לו קשר עם השורש שלו, אבל באמת יהודי אף פעם לא נפרד מהשורש שלו, והראי' שאפילו המקל היבש נופל גם הוא לשורש. צריך רק את האדם המתאים שיזכיר באותיות המתאימות אודות השורש.

שימח אותי שמשפחתו אינה זקוקה לתזכורת מבחוץ, כי אצלו בווערים האור והחמימות החסידיים שירש מהוריו. תקותי שאור וחמימות אלו עוד יתחזקו ויקבלו את הביטוי האמיתי שלהם בעניני תורה ומצוות.

יש פתגם מכ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ, שהקב"ה אינו נשאר בעל חוב. הנני מאחל לו, שבזכות זה שישתתף בצדקות שונות, ובפרט באלה הקשורות עם המוסדות של כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ, ישמח השי"ת את לבותיכם בפרט [לזרעא חייא וקיימא] וימלא משאלות לבם לטובה בגשמיות וברוחניות.

המלצתי שזוגתו מרת. . תחיי תתן צדקה בכל ערב שבת ויום טוב לפני הדלקת הנרות, בקופת ר' מאיר בעל הנס, והוא עצמו בשעת הנחת התפילין יזכיר לעצמו שהוא קשור עם כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ, שזה יהיה הצינור שעל ידו תקויים הברכה [לזרעא חייא וקיימא].

סג ט טז

חסיד מושך את הרבי איתו

אג"ק אד"ש מה"מ חלק ג

אגרת קודש זו – וכן הבאה אחריה – נכתבו לחסיד ששקל ללכת ללמוד לימודי חול בקולג' (מכללה), דבר שהרבי שלל פעמים רבות.

תשנה

ב"ה, כ"ד אלול, השי"ת

הרה"ח וו"ח אי"א וכו'... שי

שלום וברכה!

הקונטרס לח"י אלול עם מכתבי המצורף אליו בטח קיבל במועדו, וקרא ג"כ מה שכתבתי בשולי המכתב.

מפני קוצר הזמן לא הארכתי אז כדבעי למהוי וגם חשבתי שאולי אין צורך באריכות בזה וגם מלים קצרות יספיקו לו. אבל מכיון ששתק ולא ענה לי על זה, הנה ידוע בשי"ס שיש שני פירושים בשתיקה: כיון דשתיק אודויי אודי לי, או שתק דבטולי בטלי לדבריו. וכיון שיש מקום לספק, הנה בא בזה באריכות קצת יותר. וזהו המצב כפי שאני רואה אותו:

כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ בחר בו ועשהו לשלוחו להנהיג עדת בני ישראל במחנו.

שלוחו של אדם כמותו, ואחד הטעמים בזה הוא, כי המשלח נותן מכוחותיו להשליח. זהו בכל אדם בכלל, בפרט באדם שהוא פנימי ועוד יותר אם המשלח הוא עצמי, וידוע מאמר הבעש"ט עצם כשאתה תופס במקצתו הרי אתה תופס בכולו (מובא במאמר ר"ה פ"ב).

הרי כשהמשלח נתן להשליח מכוחו הרי זה כאילו כולו נמצא שם.

לאיזה תכלית שלחו כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ? הרי ברור הדבר שהוא כדי לנהל עדתו בדרכי התורה והמצוה ולעזרם שיעלו כל אחד ואחת מהם במסילה העולה בית א-ל. פשוט ג"כ שזוה צריך שגם השליח ילך בעלי אחר עלי הרבה יותר מקהל עדתו שממונה לראש עליהם. על ידי איזה אמצעים יכול השליח לעלות? ישנה לזה דרך המלך מלכו של עולם, דרך סלולה ומבוארה על ידי חז"ל בכלל, נשיאי חב"ד בפרט, ונשיאנו הוא כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ ביחוד, באיזה אופנים אפשר להפטר מפתויי היצר הרע הנקרא דער קלוגינקער, שזהו הקו דסור מרע, ואיך לעלות בקו דעשה טוב.

אחרי כל זה אם ח"ו נכונה השמועה ששמעתי על דבר רצונו בענין הקאלעדזש הנה כמה תוצאות לזה: א) מזמנו המצומצם גם בלאו הכי ילך חלק גדול שלא על ההשתדלות במילוי תפקידו הנ"ל. ב) חלק מזמנו ישתמש בו לענינים שהם מנגדים למילוי תפקידו הנ"ל. ג) ממנו יראו וכן יעשו בתוספת מרובה גם קהל עדתו, לאמור: אם השליח של הרבי מליובאוויטש זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע הכ"מ, אחרי שלמד כמה שנים בישיבתו, בכל זה מוכרח הוא כדי צו ווערן א מענטש [= להיות בן-אדם] ללמוד תורת הקאלעדזש, אם כן למה לנו לחיות בטעות ומוטב שנשלח בנינו ובנותינו לכתחילה לקבל חנוך כזה. ד) והיא העולה על כולנה, וואס האט ער צום רביין וואס ער שלעפט עם מיט זיך אין קאלעדזש [= מה יש לו עבור הרבי שהוא מושך אותו עמו לקולג'], כי כוחות המשלח נמצאים בו, וכאשר גופו הוא הולך לקאלעדזש, הרי גם נפש האלקית האסורה בגוף זה מוכרחת ללכת ג"כ, ובדרך ממילא גם כוחות הרבי המלוּבשים בנפש האלקית זו, וכנ"ל, דמקצת מן העצם כו', נמצא שלעפט ער כביכול דעם רביין מיט זיך [= מושך הוא כביכול את הרבי עמו].

אין חפצי להאריך יותר בכל זה, וגם איני רואה הכרח לזה, כי בודאי גם הנ"ל מספיק די והותר.

איני יודע אם הנסיון גדול בשבילו כל כך, ובכל אופן תקותי ובטחוני שיעמוד בנסיון זה ואז בודאי יראה כי זהו ענין הנסיונות כי לא הי' בדבר זה ממש. וכידוע בחילוק נסיונות ובירורים. ויוסיף שיעור בלימוד התורה בכלל ותורת חב"ד בפרט ותורת כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ ביחוד, אשר כל זה הוא עצה שלא יבלבלוהו מחשבות שהן צריכות להיות זרות לו, ויוכל למלא תפקידו נשמתו בעלמא דין מתוך מנוחת הנפש.

איני יודע יחס זוגי הרבנית תחי' לשאלה הנ"ל, ובכל אופן הרשות בידו, ולכאורה נכון הוא, שימסור לה תוכן מכתבי בענין זה.

בטח יודיעני מהחלטתו הטובה בכל זה, ות"ח מראש.

אתענין לדעת אם היו תוצאות טובות במה שדברנו בהיותו כאן שיקבע שיעור לימוד ביחד עם זוגי תחי' באיזה מספרי חז"ל המתאימים יותר לרוחה.

אסיים בברכת כתיבה וחתימה טובה לו ולזוגי תחי', שיזכה שעל ידו יתמלאו רצונות כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ על מילואם ויוכל להוציאם מהכח אל הפועל מתוך מנוחת הנפש ומנוחת הגוף ומתוך הרחבה בגשמיות וברוחניות.

המחכה לבשורת טובות

מנחם שניאורסאהן

מוסגר בזה הקונטרס לראש השנה עם מכתב המצורף אליו ומכתב כללי בגי' לשונות ומהנכון שיפרסם את המכתב כללי באופן המתאים בחוגים שונים.

ס' ט

האם אפשר להפסיק להיות מקושר?

אג"ק אד"ש מה"מ חלק ד

בהמשך לאגרת הקודמת – לחסיד ששקל ללכת ללמוד בקולג'.

תתט

ב"ה, כ"ח מרחשוון, ה'תשי"א ברוקלין

שלום וברכה!

מוסג"פ העתק מכתבי למר דוד שי' בוביס. מהנכון שימצא הזדמנות לדבר אתו ע"ד ביקורו כאן ולחזקו לקיים בפועל כל המדובר פה, ובכלל לעוררו להשפיע על סביבתו.

והנני מקוה לשמוע בשורות טובות מהצלחתו בזה.

בהמשך לשני מכתבי שכתבתי לו עוד קודם היו"ט, ושמפני הטרדות דחודש תשרי הוא חודש הכללי לא יכולתי להמשיך הענין. ואף שלא נעניתי עדיין על שני מכתבי הנ"ל, הנני בזה להמשיך שיחתי (בענין הקאלעדזש), ובהמשך להנ"ל:

לכאורה יש בידו לומר, כיון שנדמה לי (היפך מה שכתב הרמב"ם ה' גירושין סוף פ' ב') שרצוני לבקר וללמוד בקאלעדזש, אלא שיש מי שאומר שאין זה מתאים בשביל מעמדי ומצבי בכלל, כי אין מתאים לציור של תמים ולציור של תלמיד כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ, אשר אז כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ מלווה אותו בכל דרכיו וא"כ בהליכתי לקאלעדזש מוכרח הוא כביכול ללכת אתי לשם, עפ"י פסק רז"ל תלמיד שגלה מגלין רבו עמו (מכות י', א'), הנה

מי אומר שמוכרח אני בכל זה ולשעה אפסיק ח"ו הציור של תמים וכן אפסיק ח"ו לפי שעה הציור של חסידו של כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ וממילא יפלו הטענות,

אבל אין זה בידו כבר, ועל פי הידוע גם בתורת הנגלה, אשר גר שנתגייר הרי שוב אינו יכול לחזור ח"ו, ואף אם יחטא אח"כ בכ"ז ישראל הוא כיון שנתגייר פעם אחת. ועל דרך זה כן הוא בקדושה גופא, כי מי שנעשה חסיד פעם אחת ומי שנתקשר לאדמו"ר אשר במילא הי' כמים הפנים אל הפנים ונתקשר אדמו"ר עמו, הנה אין עוד ביכלתו להפסיק ח"ו ההתקשרות, כיון שזה תלוי גם בהאדמו"ר, והוא ברוב טובו וחסדו אסור עמו באזיקים, ועל דרך מה שכתוב באגרת התשובה רפ"ז מלך אסור ברהיטי מוחא כו', ולכן נקרא הקב"ה מלך עלוב עיי"ש, אשר על דרך זה הוא בצדיקים ובפרט בנשיאי הדור ובפרטי פרטיות נשיאי תורת הנסתר, וכידוע בזוהר (ח"ב דל"ח ע"א) אשר מאן פני האדון הוי' דא רשב"י

מה שפירש שם בפירוש נצוצי אורות בשם היעב"ץ שלומדים זה מתיבת "את" לרבות ת"ח, בדא"ח (שאו מרום תרפ"ח לא אבוא תרצ"ט. ועוד) מבואר להיפך שזה קאי על הוי' וכבר הובא במפרשי הזוהר דוגמא למאמר הנ"ל מב"ב (ע"ה ע"ב) וירושלמי ביכורים (פרק ג' ה"ג), מדרש שמואל פ"ז, זוהר ח"ב קכ"ד, ב, קס"ג, ב, זוהר ח"ג עט, ב, רבינו בחיי פ' תשא עה"פ והי' כל מבקש הוי'. ועייג"כ אור התורה להצ"צ פ' שמות ע' ל"ט ואילך.

אין רצוני להאריך בזה, כי בטוח אני אשר סוף כל סוף זרוק חוטרא לאוירא אעיקרא קאי, ויתגלה בו העיקר והשורש, שזהו ההתקשרות לכ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ על ידי אשר נלך "בדרך ישרה אשר הורנו מדרכיו ונלכה באורחותיו", ויבשרני בשורות טובות בזה. ומובן אשר ההקדס בזה ישובח, כידוע אשר ימים יוצרו, אשר נקצב לאדם מספר הימים לברר חלקו בעולם, וא"כ חבל על כל יום שעה ורגע שאין ממלאים אותם מתאים למילוי שליחות נשמתו בעלמא דין.

בתקוה להתבשר בשורות טובות, ובפ"ש ביתו תחי',

מנחם שניאורסאהן

❧ י"א ❧

לכתוב שלילי לרבי על יהודי אחר

אג"ק אד"ש מה"מ חלק ד

א'קמד

ב"ה, כ"ד מני"א, תשי"א ברוקלין.

שלום וברכה!

...זה עתה נתקבל מכתבו מכ"א מני"א...

הפ"נ אקרא על הציון הק', אבל נבהלתי לקרוא באחד מהם ולמלשינים אל תהי' תקוה כו'! אף דערוף דארף מען דאס איר נוצען? און נאכמער: צוליב דערוף זאל כ"ק מו"ח אדמו"ר זיך אפרייסען פון גן עדן, און אוועקגיין אין בית דין שלמעלה בעטען, אז ... [= בשביל זה אתם צריכים להשתמש בכך? ויתירה מזו: בשביל זה יתנתק כ"ק מו"ח אדמו"ר מגן עדן, וילך לבית דין שלמעלה לבקש, ש...]

געוואלד, ר' ...!

ס' יב ס

כל רגש ידידות ואהבה וחיבה גורם קורת רוח אין קץ אג"ק אדמו"ר הרי"צ חלק ה

מיד לאחר ביאתו של הרבי מלך המשיח שליט"א איש וביתו לארה"ב, בכ"ח סיון תש"א, כתב ר' ישראל ג'ייקובסון מכתב ברכה לרבי הרי"צ – על ביאת חתנו, הרבי שליט"א, ובתקווה לביאת החתן השני (להבחלה"ח – ר' מנחם מענדל הכהן הורנשטיין – שבואו לא הצליח ונספה בשואה, הי"ד). במענה דלקמן מקבל הרבי הרי"צ את ברכתו של החסיד בחום וביוקר מיוחד.

א'תע

ב"ה בדרי"ח תמוז תשי"א

ברוקלין

ידידי הרה"ג ווי"ח אי"א מוה"ר ישראל שי

שלום וברכה!

במענה על מכתבו בברכת מז"ט לשמחת ביאתם של בתנו מרת חי' מושקא תחי' וחתנינו הרב הגאון הרב החסיד מוהר"ר מנחם מענדיל שליט"א לפה להצלחה בגשם וברוח, וברכתו שבקרוב ממש נשמח בשמחת ביאתם של בתנו מרת שיינא תחי' וחתנינו הרב ווי"ח אי"א מוה"ר מנחם מענדיל שליט"א הכהן יקרה לי במאד מאד, כי כל רגש ידידות ואהבה וחיבה שהנני רואה ושומע מאחד מאנ"ש ותלמידי התמימים יחיו, הן בינם לבין עצמם והן בינם לבני גורם לי קורת רוח אין קץ כי זהו כל ענין החסידות שהוד כ"ק אבותינו רבותינו הק' מסרו נפשם הק' לנטוע באנ"ש שי' והנני מברכם בברכות מאלופות אין קץ.

והנני בזה לברכו אותו ואת ביתו ווי"ח יחיו ברוב טוב גשמי ורוחני.

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

מזכיר

ח. ליבערמאן

ס' יג ס

אילו ידעו אנ"ש כמה יקרה לרבי אהבתם, התקשרותם וההתאחדות ע"י מכתבים אג"ק אדמו"ר הרי"צ חלק טז

ה'תתלח

ב"ה, י"ב ניסן, תרפ"ט

ריגא

כבוד ידידי הנעלה והכי נכבד ווי"ח אי"א מוה"ר שמרי" שי' הכהן

שלום וברכה!

מכתבו במועדו הגיעני ושמחתי במאד מאד על האמור בו, ות"ל בעד זה. אכפול דברי כי לענג ולמשיב נפש היו לי דבריו, כי יקר לי מאד מאד אהב[ת]ם והתקשרותם של אנ"ש שי' בפרט,

ויראי אלקים בכלל, אשר לולי ידעו אוהבינו וידידינו יחיו גודל הקורת רוח אשר עושים לי בכתבם מהנעשה אתם עמם ועם ב"ב שי, היו כותבים בעתים קרובות יותר.

אמת הדבר כי עתותי נתונים המה לעבודה בלי הרף (יחזק השי"ת בריאותי בתוך כאחביי שי) ויצליח לי בגו"ר, אהבת אחים היא אחד העטרות העולות על כולנה, ועד אשר יזכני השי"ת להתראות בשובע שמחות צריכים להיות בהתאחדות גמורה ע"י כתיבה לכה"פ, כי כן הוא האהבה וההתקשרות האמיתית שהמקום אינו חוצץ, וכן הוא גם בענין הזמן אשר בכ"ע ובכל זמן צריכים להיות מקושרים במחשבה.

וזה סוד מנהגן של חסידים בסיפורי מעשיות הצדיקים, אשר בה בשעה שמספרים איזה מעשה או מאמר (גם בשיחת חולין שצריכים לימוד) הנה בשעה זו מתקשרים עם נר"ן של הצדיק ההוא, ובמוחש הננו רואים דשני אוהבים נאמנים הגם שרחוקים במקום הנה כאשר האחד חושב או מדבר אודות חברו, הנה בשעה ההיא גם חברו נזכר עליו באהבה וחיבה.

ת"ל אשר הוטב בריאות בנו מר טוביא גוטמן שי, והשי"ת יחזקהו ויאמצהו, ויעזר השי"ת לידידי כי יאריך ימים הוא וביתו ת', ויקבלו נחת מבניהם ובנותיהם יחיו שילכו בדרך הישר, ויזכרו מקור מחצבתם, אשר סוף כל סוף זהו האמת הגמור.

ידידו הדו"ש.

סוף יד

לא להיות מה"צער חסידים" ולכתוב רק כשיש צרות

אג"ק אד"ש מה"מ חלק י

ג'רסד

ב"ה, י"א שבט, תשט"ו

ברוקלין.

שלום וברכה!

לאחר שתיקתו הכי ארוכה, הנה סו"ס נתקבל מכתבו 31/1, ובודאי נתפרסמו בתוככי התמימים וגם אניש דברי כ"ק מו"ח אדמו"ר בעל ההילולא, בהנוגע צו "צער חסידים", וביאר את דבריו, שישנם כאלו שבאים בכתובים רק, ר"ל, כאשר אירע איזה צער ועגמ"י ח"ו, עכ"ל. ותמי שכנראה גם הוא רצונו להכנס בסוג זה. ובמילא כשרצו שיודיע ע"ד קביעות שיעור - לא היי כביכול אופן אחר אלא שיהי ענין של עגמ"י, ר"ל, ובמילא שולח מכתב ובמילא ג"כ מודיע ע"ד שיעורים. והרי טוב טוב היי לכל הצדדים, אם היו אניש מתרגלים לכתוב ולהודיע על כל ענין של שמחה, ובמילא היי הרגל נעשה טבע, שגם בדרכי הטבע יהי נרגש שינוי בכיוון זה, שתתרבה השמחה בעניניהם. ועיין ג"כ זהר חלק ב' קפ"ד ע"ב ד"ה תא חזי. ויה"ר שיהי שליח טוב להחדיר מנהג זה הטוב, לא רק בהנוגע לעצמו אלא לכל סביבתו...

נהניתי ממ"ש אודות השיעורים. ובודאי משתדלים כל המשתתפים להמשיך עוד אנשים כאו"א לשיעור הוא, ובודאי למותר לעוררו שידבר ויבאר מזמן לזמן גם ע"ד דעם ארום פון חסידות הדרכותי ומנהגי. והשי"ת יצליחו בתלמידיו ובמושפעיו.

בשאלתו ע"ד המעשר שמפריש (ובודאי מפריש מעט יותר ממעשר - וכידוע מרז"ל שאין לדקדק בצדקה), הנה יכול לתת מזה גם הפרשות יו"ד שבט, פורים, י"ב תמוז וכו'.

בברכה לבשו"ט בכל הנ"ל,

מ. שניאורסאהן

סג טו טז

אהבת ישראל – לשמה את הרבי בבשורות טובות

אג"ק אד"ש מה"מ חלק יד

ה'רנו

ב"ה, ח' אד"ש, תשי"ז

ברוקלין.

שלום וברכה!

לפלא שבכל הידיעות המתקבלות מאה"ק ת"ו בהנוגע להתועדות, לפגישות ולהתועדות שבין אנ"ש, בדוח"ס בהנוגע לפעולותיהם וכיו"ב, אין מזכירים שמו, והרי ידוע מאמר רז"ל זרוק חוטרא לאורא אעיקרא קאי, שמזה מובן אשר גזע מחצבתו פועל בו בפעולה שענינה בעולם המעשה, ובפרט שהרי למד בישיבת אחי תמימים ב... ואין לך דבר בעולם ההולך לבטלה ואבוד, ועאכו"כ בהנוגע ללימוד בישיבה חסידותית חדורה חיות ואור, ואפשר שעדיין מחכה הוא לאיזה דחיפה והזמנה מבחוץ לו וא"כ פליאה גדולה על זה, כיון שחיים אנו בתקופה שכל רגע ממחנה הרת עולם הוא, שלכן גדול ההכרח לנצלו וככל הדרוש ובמילואו, ואם בהנוגע לכאוו"א הדברים אמורים עאכו"כ בצעירים אשר מרצם עדיין בתקפו ומספר השנים מעת צאתם מהישיבה ומכותלי בית המדרש איננו גדול, שלכן גם השפעת הסביבה האויבת לישיבה ולהנלמד בישיבה ג"כ רק בהתחלתה.

מובן שבהאמור אין העיקר שיודיע לי מהנעשה, והעיקר הוא הבפועל ממש. בכל זה מטבע בני אדם, אשר כשיודעים מראש שאודות פעולותיהם עליהם להודיע לאחרים, גם זה מזרז אותם לפעול בתוספת כח ובתוספת מרץ ואומץ, נוסף על הענין, שכאשר מבשרים טוב בהאמור משמחים ומקיימים עי"ז מצות ואהבת לרעך כמוך שהוא כלל גדול בתורה.

בברכה לבשו"ט בכל האמור.

סג טז טז

קפידא מהרבי – יש דבר כזה?

אג"ק אד"ש מה"מ חלק ט

ב'תרפ

ב"ה, כ"ה אייר, תשי"ד

ברוקלין.

שלום וברכה!

נתקבל מכתבו מט' אייר וכן המברק, ובודאי קבל המענה שלי במברק, רפואה קרובה המחכה לבשו"ט, ויה"ר שימלא בקשתי בהקדם האפשרי.

נבהלתי לקרות במכתבו אשר תולה הענינים בקפידא ח"ו שלי, כי אין זה מעניני להקפיד כו' וכו' והלואי שיתלו בי כל המאורעות הטובים בגשמיות וברוחניות, והשי"ת יצליחו שגם הוא יהי' בין אלו...

המחכה לבשו"ט בכל הנ"ל ובברכה לקבלת התורה בשמחה ובפנימיות.

ס"ז י"א

פירוש לברכה שהרבי בירך "שיהיה חסיד בגלוי"

אג"ק אד"ש מה"מ חלק ד

תתקפו

ב"ה, כ"ד ניסן, תשי"א

ברוקלין

שלום וברכה!

... זה לשון הפ"ש שבקשתי את בנו שי למסור לכבודו שי:

"לחיים, שאבא יהי חסיד בגלוי. חסיד בהעלם הרי הוא כבר, ילדים חסידים יש לו ת"ל, אך כאשר יהי חסיד בגלוי, יוכל לסייע לילדיו להיות חסידים בגלוי".

ופירוש הדברים:

בהכירי את חמי כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע, יודע אני בוודאות שהוא הי צדיק, ודברי צדיקים ופעולותיהם אמת, והם חיים וקיימים לעד, וברור אשר שום דבר מהם לא הולך לאיבוד.

שמעתי כמה פעמים מכ"ק מו"ח אדמו"ר כיצד הוא דיבר אודותיו ואודות זוגתו תחי' וכמה כוחות השקיע בו ובזוגתו תחי', הן ישירות בשיחות עמכם, והן בעקיפין, בדרכיו, עם פרק תהלים וכו', גם שמעתי מכ"ק מו"ח אדמו"ר אודות התקוות שתלה בילדיו שי, ואשר רואים אפילו בעיני בשר, שהן מתקיימות בהדרגה יותר ויותר.

על יסוד הנ"ל, שפעולת צדיק ובפרט של רבי, שום דבר מהן לא הולך לאיבוד, הנני בטוח, שכל הדברים הטובים שחמי הרבי רצה לראות בכם, יבואו בפועל, חלק מהם כבר בא בפועל, ובטוחני שהכל יהי בגלוי בכל מאת האחוזים.

מובן מאליו, שלא מדובר כאן על קיום המצוות כפשוטו, שזה תמיד הי' אצלכם ובביתכם, אלא כאן מדובר על ענינים של לפני משורת הדין, שבוה לא שייך הגבלות, וכמה שנברא לא יגיע, הוא תמיד יכול להתעלות בזה עוד יותר.

אבל הרי "אין חבוש מתיר את עצמו", זקוקים לסיוע מאחר, כפי שאדמו"ר האמצעי (בן אדמו"ר הזקן) אמר, שאז זה שתי נפש אלקית נגד נפש הבהמית אחת, ובפרט שישנו סיוע מכזה, כמו כ"ק מו"ח אדמו"ר, שזכותו כשלעצמה היא גדולה, נוסף לזכות אבותיו הקדושים שמסייעהו.

וזהו פירוש הדברים שהתכוונתי ש"הוא חסיד בהעלם, ושיהי' חסיד בגלוי" בהנהגה של לפני משורת הדין בתכלית, שכ"ק מו"ח אדמו"ר נתן לו כוחות - וכפי שכבר כתבתי - לא רק בדיבורים אתנו פנים בפנים, אלא גם בהיותו לבד בחדרו, עם פרק תהלים וכו', אבל הוא עדיין לא ניצל את הכל בגלוי, כי בלתי אפשרי לנצל ברכה של צדיק עד סופה ותכליתה.

במילא איחלתי, שהברכות שכ"ק מו"ח אדמו"ר בירך אותן, בפניו ושלא בפניו, יתקיימו במילואן.

והברכה הכי הגדולה אצל כל אדם ובפרט אצל יהודי, הרי היא נחת מהילדים, וכמרו"ל בכל אדם מתקנא חוץ מבנו וכו', הכרזתי זאת בפירוש והסברתי, שברכת כ"ח מו"ח אדמו"ר תקויים בו, שילדיו יהיו חסידים בגלוי.

וטעם הדבר שמסרתי לו את הברכה ע"י בנו ש"י **בעת ההתוועדות** הוא, כי כתוב בספרים, שבשעה שיהודי אומר דבר ברכה ועשרה יהודים נוכחים ועונים אמן, נעשה דבר הברכה, ברכה של **רבים**, ורבים אשר אכל בי עשרה שכינתא שריא (סנה' לט, א), ובפרט שהיו נוכחים מאות, וזהו זמן של סעודת שבת ויו"ט, שהיא סעודת מצוה, ובפרטי פרטיות, כאשר זה גם במקום קדוש בית הכנסת ובית המדרש, לא רציתי להפסיד את ההזדמנות, בראותי שישנם נוכחים, ונמצאים בין יהודים ידידים טובים, הנמצאים בהתעוררות, ניצלתי את ההזדמנות, כדי שזה יהי עם הסכמה של כל הנוכחים, יהודים שהם שבתיים וחגיגיים ובזמן סעודה שלישית, שהוא זמן רעווא דכל רעווין (כפי שאנו אומרים בזמירות השבת ומקורו בזהר הקדוש), שהם כולם יסכימו, שהברכות ש"ק מו"ח אדמו"ר נתן יקוימו במילואן, ואחד מהעיקרים הוא, להיות חסידים, לעשות לפנים משורת הדין, ולעשות טובה לזולת, אפילו כשלעצמו יהי נזק ח"ו מזה, כפי שהתוספות מפרש את הפירוש חסיד וכו' (נדה יז, א, ועיין ג"כ שבת קד, א) . . .

בפ"ש לכל ב"ב ש"י ובברכה.

❧ יח ט

האם הרבי שבע רצון ממכתב על מצב לא טוב?

אג"ק אד"ש מה"מ חלק ג

תשא

ב"ה, כ"ח מנ"א, השי"ת

למחותני הרה"ח והרה"ג הו"ח אי"א נו"מ

וכו'

מוהר"ר גרשון ש"י

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מדי' ואתחנן, הנה לחינם מתנצל על מה שכתב אלי, כי לא הי' כאן חשש קפידא וכו' ובכל עת הנני שבע רצון לדעת מהנעשה עם אנ"ש יחיו, כי אם הידיעות טובות הנה אזי גורם זה קורת רוח ושמחה וגם אם ח"ו להיפך, על כל פנים זה גופא - העמידה בקישור מכתבים - מחזק, און מאכט קלענער דעם געפיל פון עלנטקייט]= ומקטין את רגש הבדידות] ונמיכת הרוח. וידוע המבואר בכמה ספרים, שאף אם אי אפשר לעזור בגשמיות, הרי עכ"פ מחשבה טובה ואיחולים טובים של אחד מישראל לחברו ענין הוא.

וכידוע ג"כ המעלה כשממשיכים בעולם הדיבור בגלוי מעלת רעהו והחסרון בהמצטרך לו, שזהו פועל, אם תיכף אם לאחר זמן, בהקלת מצבו (עיין הבי' - במשל של הר"ה מפאריטש המובא בהתמים ח"ב ונדפס בקובץ מכי א' ע' כ).

וכידוע שהבעש"ט השתדל לגרום שאנשים פשוטים ידברו טוב איש על רעהו ועי"ז היו נמתקים הדינים.

הפי"נ אקרא בהיכל כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ שנכנסים שם לנתינת פדיונות וליחידות, וכן בשעת הכושר על ציון כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ.

וצדיק מברך והשי"ת ממלא ברכות צדיק, דאשתכח בהאי עלמא יתיר מבחיוהי, על מילואן.

בנוגע להערתו בלקו"ת פי' שלח ד"ה ענין הנסכים (דף מ"ב ע"ב) וז"ל וכן לנידה וזבה טהרתם במים חיים דוקא. ושואל שהרי הוא נגד הדין, אשר נידה וזבה אין צריכות למים חיים, ומזכיר שנמצא זה ברש"י באיזה מקום, אלא שאינו זוכר מקומו הנכון.

בטח כוונתו לרש"י שבת דף ס"ה ע"ב ויעיין שם בתוס'. ומה שכתב בלקו"ת הוא עפ"י מה שכתב בזוהר חלק ג' דף צ"ז ע"ב, וז"ל: וספרתם לכם כו' לכם דייקא, כד"א וספרה לה שבעת ימים, לה לעצמה, אוף הכי לכם לעצמכם, ולמה, בגין לאתדכאה במים, התם וספרה לה שבעת ימים, הכא שבע שבתות כו' לאתדכאה במים דההוא נהר דנגיד ונפיק ואיקרי מיים חיים כו' כמה דאתתא דכיא דילה בלילא כו' עכ"ל, אשר וספרה לה הוא בנידה ומדייק בזוהר ואיקרי מים חיים. דלכאורה מה נפ"מ כאן. וראה בהרמ"ז שם מעלת מ"ח ומדריגתן. וראה ג"כ תיקוני זוהר תיקון י"ט, קרוב לתחילתו.

החותם בברכה ופ"ש כל החבורה בכלל ולביתו ת"י בפרט

מנחם שניאורסאהן

סג יט סג

מעלתו העיקרית של הרבי

אג"ק אד"ש מה"מ חלק ג

תרלה

ב"ה,

רבים המחפשים ומבארים מעלות וגדולת נשיאי חב"ד בכלל, ונשיא דורנו, הוא כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ, בפרט בענינים שונים: איש המסירות-נפש, גאון, בעל מדות, צדיק, בעל רוח הקודש, מלומד בנסים ועוד ועוד.

וגדלו ביותר שבחים אלו, על פי ההגדרה בתורת החסידות, מהו מסירות נפש, מהו גאון וכו'.

ובכל זה - העיקר חסר כאן. ונוסף על זה, שהוא עיקר בעצם, חשוב הוא ביחוד משום שנוגע ביותר, וביחוד לנו, קהל חסידיו ומקושריו. וזהו - מה שהוא הוא הנשיא, ונשיא חב"ד.

כי - נשיא בכלל, נקרא ראש אלפי ישראל, הוא בחינת ראש ומוח לגביהם, וממנו היא יניקה וחיות שלהם. ועל ידי הדביקה בו קשורים ומיוחדים הם בשרשם למעלה מעלה.

והנה כמה סוגים בנשיאים: אלו אשר השפעתם בבחינת פנימיות, ואלו אשר השפעתם בבחינת מקיף. ובזה גופא חילוקים: אם השפיעו בתורת הנגלה או הנסתר או בשניהם יחדיו, לימדו דרכי העבודה והחסידות, המשיכו השפעות גשמיות וכו' וכו'.

וישנם כאלו, שהי' בהם כמה מבחינות הנ"ל, או גם כולם.

וזה הי' מאז ועד עתה ענין הנהגת נשיאי חב"ד, מן כ"ק אדמו"ר הזקן ועד כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ ועד בכלל, אשר כללו כל הסוגים והחילוקים: השפיעו בפנימיות ובמקיף, בתורה עבודה וגמ"ח, ברוחניות ובגשמיות. ובמילא היתה התקשרותם עם השייכים אליהם בכל תרי"ג אברי נפש וגוף המקושרים.

ועל כל אחד ואחת מאתנו כולנו לדעת, היינו להעמיק דעתו ולתקוע מחשבתו בזה, אשר הוא הוא הנשיא והראש, ממנו ועל ידו הם כל ההשפעות בגשמיות וברוחניות, ועל ידי ההתקשרות אלו (וכבר הורה במכתביו איך ובמה מתקשרים) קשורים, ומיוחדים בשרש ושרש השרש עד למעלה מעלה כו'.

מנחם שניאורסאהן

ג' תמוז, השי"ת

ברוקלין, נ. י.

סג כ טא

לאכול מצות שלא קשורות לרבי?

אג"ק אד"ש מה"מ חלק ט

מכתב יסודי זה נכתב לר' ניסן נמינוב, ובו תמה הרבי על חסידים שבחרו לקחת מצות ממאפייה כלשהי באירופה, במקום מהמצות שסופקו על ידי "לשכת ליובאוויטש" שייסד הרבי הרי"צ; כי גם אם היו להם סיבות טובות, איך אפשר לפספס עוד הזדמנות להתקשר לרבי, ובפרט בקיום מצות מצה – מאכל האמונה!?

ב'תרמא

ב"ה, ח' אייר, תשי"ד

ברוקלין.

הרה"ח הו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ מוהרני"ן
שי

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבו מב' אייר, ות"ח על הבשו"ט אשר הבחינה של התלמידים הראתה אז זיי לערנען גאנץ גוט [= שהם לומדים טוב מאד] ובודאי גם בענינים דיראת שמים... והשי"ת יצליחו ויצליחם שע"י פתיחה שהיא בערך דלמטה כחודה של מחט יפתחו מלמעלה כפתחו של אולם שגם בערך דלמעלה נקרא זה כפתחו של אולם...

בודאי למותר לעוררו על ההכרח הגמור להתחיל בעוד מועד במרץ שיבואו תלמידים ללמוד בימי הוואקאנס [= החופש] ואולי באפשר גם קודם לזה וכן בנוגע לתלמידות דבית רבקה אם יכול לזרזם בזה בטח יעשה אף שכתבתי להם גם באופן ישר, ואל יהי הדבר קל בעיניו כי מלבד פתגם הבעש"ט הידוע שבשביל פעולה אחת טובה בגשמיות או ברוחניות לאדם אחד כדאית ירידת הנשמה למטה למשך ע' פ' שנה ועומק הענין מתבאר עפ"מ"ש רבנו הזקן בתניא סוף פרק כ"ה ויחוד זה למעלה הוא נצחי לעולם ועד, הנה בודאי כשישתדלו במרץ הראוי חלק חשוב מהבאים לוואקאנס ימשיכו גם אחרי כן בדרכי התורה והמצוה וחלק מהם גם בלימודם בכותלי תו"ת ואחכה לבשו"ט בכל הנ"ל ובענין זה ביחוד.

ואתאפק לא אוכל להביא תמהוני ופליאתי ביותר והוא :

מובן ע"פ המובא בכ"מ בדא"ח ובפרט בהענין דתמיהת משה רבנו מאין לי בשר כי לא הי' זה במדרגתו כלל ואעפ"כ אף שטענתו חזקה היתה והראוי שאמרו לו אספה לי שבעים איש וגוי' הרי בכ"ז גם השפעת הבשר היתה על ידו (אלא שהי' גם ממוצע בדבר) שמזה מובן שכל השפעות המקושרים והחסידים צריכה להיות קשורה באיזה אופן שהוא עם נשיאם וכו' מוכרח מזה שדורנו שזכה שכ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע הוא מנהיגו ורועו, הרי כל הענינים צריכים להיות קשורים באיזה אופן שהוא עמו ועאכו"כ שכן צריך להיות אצל אנ"ש והתמימים וב"ב שיחיו ועאכו"כ שכן צ"ל בענינים הקשורים בתומ"צ ובפרט בענינים הכללים שבהם ובפרטיות - בענינים הקשורים באמונה וכמ"ש ויאמינו בה' ובמשה עבדו ואיתא במכילתא שכל מי שמאמין ברועה נאמן כאילו מאמין במאמר מי שאמר והי' העולם. ולכן גדלה תמיהתי כשנודע לי אשר דוקא במיכלא דמהימנותא הנה חלק מאנ"ש בחרו לקבלו ממקום אחר בה-בשעה שהיתה אפשרית לקבלו ע"י לשכה שנתיסדה מכ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע אשר פעולות צדיק עומדים לעד ובמילא גם עתה היא לשכתו.

בטח יש ע"ז איזה תירוצים ואולי גם תירוצים חזקים שאפשר הי' ביוקר או שלא היו אפיוות טוב כ"כ או שהי' איזה פירוד לבבות בין מוכר הנ"ל ואנ"ש או שכמו שאמרו אחרים שזהו

רק בשביל ב"ב משא"כ הם בעצמם (וכאילו אפשר לחלק באמונה בין הגדול בישראל להקטן בישראל ובפרט בהנוגע לחג המצות שזהו קטנות אבא והמשל ע"ז הוא מתינוק אוכל מאכל דגן), אבל אחרי כ"ז תמיה בעיני, איז כדאי איינצושטעלען [= להעמיד בסכנה] עוד ענין של קישור עם כ"ק מו"ח אדמו"ר? ולו יהי שזה רק בספק ספיקא בשביל ענינים שגם הם מידי ספק לא יצאו ולקבל מצה שמורה מיכלא דמהימנותא במקום אחר.

– כיון שאיני רוצה לפרש בשם מי שעשה כנ"ל לכן כותב הנני הדברים אליו כיון שבודאי הוא ומושפעיו לקחו שמורה דוקא מהבעקעריי הקשורה עם הלשכה, ובמילא בנקל יותר יהי לו לבאר הדברים בעת התועדות כיד ה' הטובה עליו, ובודאי ידוע גם בצרפת פתגם כ"ק מו"ח אדמו"ר, אז אונזערע זיבורית [= הזיבורית שלנו] טוב מעידית שלהם. והשי"ת יזכנו ויצליח את כאו"א להמשיך המשכות דפסח על כל השנה בגלוי בחיי היום יומים.

בברכה.

סא כא סא

מנהגי בית הכנסת של הרבי

אג"ק אד"ש מה"מ חלק יט

ז'רפב

ב"ה, אדרי"ח אייר, תש"כ

ברוקלין.

הרה"ג הרה"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ צנמ"ס
מוהרש"י שי

שלום וברכה!

לאחרי הפסק שלא הורגל כת"ר בזה עד עתה, נתקבל מכתבו ממוצש"ק. ואחכה להמשך בשו"ט בהנוגע משרות הרבנות, וכתבתי בהנ"ל גם להרה"ח כו' הרש"ד שי זיסלין וכן גם לש"ב הרה"ח כו' הרע"ז שי סלונים, כנראה מכתבו, הרי הרבנות בביהכ"נ החב"די בתל אביב, לא היתה אלא ענין פנימי בלבד... מובן שאין כוונתי לצעוק על העבר, כ"א בהנוגע לעתיד הקרוב, שכדאי להשתדל ביותר וביותר שיהי להרבנות האמורה מעמד רשמי, באופן שמאפשר גם השפעה מחוץ לגבול ביהכ"נ, כנ"ל. ומפרט לפרט באותו ענין, אתענין לדעת חווי"ד כת"ר שי בהנוגע למועמד מתאים לרב בביהכ"נ חב"ד בתל אביב.

על סדר מכתבו במ"ש אודות כתיבת תש"כ, ורוצה להסתייע ממה שבאיזה לוחות נדפס כ"ף שבאמצע בכ"ף פשוטה, שמזה במכש"כ לסוף המלה.

לדעתי אין כאן לימוד באופן דק"ו וכש"כ, כיון שהביאור על כתיבת כ"ף פשוטה בתחלת ובאמצע ר"ת - א"א שיהי מפני הענין דאותיות סופיות. ואולי נתכוין הכותב לשלול החילוף באות נוי"ן כפופה, שהיתה דומה בכתיבתו לכ"ף כפופה וכיו"ב.

כן במ"ש שבאיזה מאמרי דא"ח ומכתבי כ"ק רבותינו נשיאינו, בהנוגע לשנת תק"כ, ה"ה בכ"ף פשוטה לבסוף, - כמדומה העירותי ע"ז במכתבי לשאלה מירושלים עיה"ק בזה (אשר העתקתו נשלח לכת"ר), שאין להביא רא"י ממקרים בודדים, ובפרט שרגיל בבני"י ענין המליצה והרמז, וכו' [לדוגמא - ידוע "המשך תקעו תר"ן", שבכ"מ מובא בנו"ן פשוטה.

ובכמה כתבים ומכתבים נזכרים מאמרים משנה ההיא בשם "שנת רנת"]. והרי הנדון הוא בכתיבה רגילה מדי יום ביומו, שלדעתי סרו בזה הראיות שכותב במכתבו...

במ"ש אודות מנהגי הגבה וכו' - כנראה ממכתבו כבר הנהיגו זה בביהכ"נ איזה פעמים, ובטענה שכן נוהגים בביהכ"נ בו התפלל כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע,

– והנה אף שלכתחלה אולי צדקו טעמי כת"ר לשלילת שינוי המנהג, ובפרט שכן נהגו זקני אנ"ש בדורות שקדמו בבואם לאה"ק ת"ו. אבל הבעיא עתה - האם יש לנגוע בנקודת ההתקשרות של מי שהוא לרבותינו נשיאינו, אפילו באם מתבטאת היא ביותר על המדה.

ויש לקשר לזה גם סיפור חז"ל (סוכה לב סוף ע"ב) **מהדר** כו' הואיל דנפיק מפומי - אף שבודאי בעל הפס"ד עצמו, רב כהנא, לא הידר שיהי דוקא תרי וחד, אלא רק דנפק מפומי, ולכן על תלמידו **להדר** לנהוג מתאים לדבריו, שזה מתבלטת השייכות, וכש"כ בנדו"ד, ענין שבפועל. ועוד, הרואה - השינוי יעורר אותו לשאול הטעם ויקבל המענה, שזהו מנהג אבותינו נשיאינו כו', וכמרז"ל עד חברון. וכנ"ל עיקר הנקודה בהאמור הוא, להחזיר עתה המנהג לכמו שהי' ה"ז מחליש העמדה שצריך להשתדל להתנהג במנהגי ביהכ"נ של כ"ק מו"ח אדמו"ר.

בכבוד ובברכה לבשו"ט,

מ. שניאורסאהן

כב סג

דרך הלימוד של חסיד

אג"ק אד"ש מה"מ חלק ט

ב'תרכה

ב"ה, ב' אייר, תשי"ד

ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה על מכתבו, בו שואל אודות מה שהוקשה לו במכתב כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע הנדפס בבטאון חב"ד.

הייתי בספק אם בכלל לענות על המכתב, כיון שמלבד קושיא שיש לו על כ"ק מו"ח אדמו"ר – לא מצאתי במכתבו דבר אודות לימודיו בתורת החסידות וגם לא בתורת הנגלה. והרי לא זהו דרך לימוד בחלק תורה, איזה שיהי להתחיל בקושיא. ורק לאחר שלומדים משך זמן במקצוע-התורה המתאים וכו' ורוכשים איזה ידיעות, הרי אז יש מקום להקשות קושיות, או – יותר נכון – לא קושיות, אלא ביאורי דברים, שאינם מובנים בהשקפה ראשונה.

בכל זה, ברצוני להעמידו על החזקה חזקת כשרות, שבודאי אין כוונתו אלא לטובה, וסיוע לזה ממה שכנראה עוסק ומסייע בהול של ספרים בפנימיות התורה, הוא הזהר ותקוני זהר וכו', ולכן באתי בשורת דלקמן.

שאלה:

במכתב כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע הנדפס בבטאון חב"ד חוברת רביעית בעמ' ל"ז, מבאר ההבדל בין דרכי לימוד של חסיד למתנגד. אשר שניהם לומדים בעיון ושניהם מחפשים את הטעות ומייגעים עצמם לתקנו, רק ההבדל ביניהם: החסידים יודעים שהאמור בספר הוא טוב ואמת, והטעות הוא בעצמו ובדעתו, והמתנגד מוכיח כי ידיעתו ופולו הוא האמת, והטעות הוא בהספר וכו'.

ותמה הוא על ביאור זה, כי איך אפשר לומר על גדולי המתנגדים שלימודים הי' באופן הנ"ל וכו'.

מענה:

בכדי להבין הנ"ל, יש להקדים תחלה ביאור ענין נוקב ופלאי יותר, והוא בספר הפרדס להרמ"ק, ומובא במאמר) **כנראה** לרבנו הזקן, בעל התניא והשו"ע). וז"ל במאמר: להבין... מבואר בפרדס דכל מי שאינו לומדה (חכמת הקבלה) הוי אפיקורס. ומבאר – במאמר – הפירוש – הגם שעדיין אינו אפיקורס, אם הוא חקרן בטבעו בודאי סופו להיות אפיקורס, כי עפ"י חקירות הפילוסופים לא יתכן בשום אופן בריאת העולם והפרטי פרטים שבו, מאחדות הפשוטה, ואח"כ ההשגחה עליהם, ושלא יהי' שום שינוי בעצמותו וכו', ויבוא סו"ס לידי דיעות של כפירה, כי רק על יסודות תורת הקבלה יש לתרץ את כל הנ"ל בהתאם לאמונתנו הק' וזוהי כוונת הפרדס.

- כנראה הכוונה למש"כ בפרדס שער אי' פ"ט. ושם איתא **נופר**, (חילוקים – ראה רמב"ם הל' תשובה פ"ג). – אבל, נוסף על מה שבמאמר זה לא נחית להחילוקים דכופר, מין ואפיקורוס, הנה רבנו הזקן – וכן הנשיאים שלפניו ושלאחריו – אמר מאמריו "בל"א ולא בלה"ק" (אגרת הקדש סכ"ה, קמא, ע"א) – ולא תמיד כיוון המעתיק הלשון בדקדוק בהעתקתו ללה"ק. –

וה"ה בעניננו:

הגם שבתחילת הלימוד אין המתנגד באופן המבואר במכתב הנ"ל, אם רק בעל שכל תקיף הוא – סופו להיות כן. כי ידוע כלל התורה, אשר לא בשמים היא, וניתנה לבני אדם, ועל כאו"א להתייגע בה להבינה **בשכלו**. ומי שזכה להוראה – הרי אין לדיין אלא מה שעניי שכלו רואות. וכידוע בענין דתנור של עכנאי (ב"מ נט, ב), קמיפלגי במתיבתא דרקיע (שם פו, ע"א), נצחוני בני, ועוד.

ובמילא – מי שחננו השי"ת בשכל ושוקד הוא בזה, כשנגש ללמוד תורה, והלימוד הוא ע"פ כללי התורה, וכללים הנ"ל בתוכם, הרי ההנחה והגישה שלו הן, אשר ניתן הדבר לרשותו הגמורה. וכיון שאין הקב"ה מבקש אלא לפי כחו של כאו"א, עליו ללמוד כפי שכלו, ואיך שיבין – הרי ניתן הדבר לרשותו לפסוק. זאת אומרת, אשר ידעתי ופלפולו הם האמת. ואם ימצא סתירה לזה בספר, הרי אין זה מחייב אותו, וע"פ הנ"ל.

וידוע מרז"ל שקל הכתוב שלשה קלי עולם כשלשה חמורי עולם לומר לך ירובעל בדורו כמשה בדורו כו' (ר"ה כה, ע"ב).

אחד החילוקים העיקרים אשר בין חסיד למתנגד הוא – יסוד השקפת עולמו של החסיד הוא אשר נשמתו (וכן נשמות חבריו), ניצוץ וענף הוא מנשמה יותר כללית, היא נשמת האדמו"ר שלו. וכתוצאה מזה, הרי, הן בענינים בגשמיים והן בענינים רוחניים, יש ביניהם קשר חזק. והנעשה באחד, הרי זה קשור במדה חשובה עם השני, וכנ"ל – אם בענינים גשמיים אם בענינים רוחניים, אשר גם לימוד התורה וקיום המצות בכלל זה, כמובן.

– ובזה מובן פתגם הידוע דנשיאי החסידות: וצדיק באמונתו יחי' אל תקרי יחי' אלא יחי', אשר מחי' הוא הצדיק ע"י אמונתו ועבודתו נפשות אלו השייכים אליו והקשורים אליו. –

מזה מובן ג"כ, שאין נשמה פרטית הפוסק-אחרון גם בהבנתו בתורה, כיון שאין הוא אלא פרט מהכלל. וישנם עוד כמה פרטים שיכולים להבהיר את אופן הבנתה של נשמה פרטית זו, ועאכו"כ שהנשמה כללית יכולה להבינה ולהאירה בתוספות שכל – שאז גם הנשמה פרטית עצמה תבין בשכלה בטוב יותר ובעומק יותר.

וכמו שבהבנת פרטים נוספים בסוגיא נתוסף גם בהבנת הפרטים האחרים של הסוגיא, הנה, כמו שהוא בהשכל כן הוא גם בהמשכיל, כשיתוספו עוד פרטים משכילים – יתוסף גם בהבנת פרטים משכילים אחרים.

ידיעה זו גופא, אשר אף שמחובתו לייגע א"ע בלימוד התורה ובקיום המצות, ואין הוא יוצא ידי חובתו, בזה שנשמה אחרת פרטית, או אפילו נשמה כללית, עוסקת בהנ"ל, כי ה"ה מצווה עליו, הנה ביחד עם זה, ואע"פ, שניתנה התורה לבני אדם, הוא עצמו אינו אלא פרט אחד והבנתו אינה אלא הבנה של פרט אחד של המשכיל, ובמילא עלולה לטעות ושאר הפרטים ביכולתם לתקן ולהשלים הבנתו הוא, ועל אחת כו"כ שהבנת הנשמה הכללית תבהיר את כל השכל באור שכל גדול,

עצם ידיעה זו משנה את גישה גם בתחלת הלימוד, וכנ"ל במכתב כ"ק מו"ח אדמו"ר, אשר ברור לו שהאמור בספר הוא טוב ואמת, – כיון שנתפרסם בתוככי בני ישראל, ונתאשר ע"י כמה וכמה פרטים – והטעות הוא בעצמו ובדעתו – כיון שהוא אינו אלא פרט אחד, ושאר פרטים, שמוכרח הוא לבקש עזרתם כנ"ל, בודאי יעמידוהו על הטעות.

לא באתי בזה אלא בקוטב הענין, כי קשה לבאר באריכות בכתב, ובפרט שאינו כותב מדת הבנתו בנגלה דתורה וגם במה עסק ובאיזה אופן בלימוד פנימיות התורה, הנקראת אילנא דחיי דלית תמן לא קשיא מסטרא דרע ולא מחלוקת מרוח הטומאה – וכמובא ברעיא מהימנא (זהר ח"ג קכד, ע"ב), ונתבאר בארוכה באגרת הקדש לרבנו הזקן סי' כ"ו.

וזאת להעיר ולהאיר, אשר כ"ק מו"ח אדמו"ר במכתבו הנ"ל מדבר ע"ד איש שתוארו **מתנגד**, ולא עולמישער וכיו"ב, אשר גם זה בדיוק הוא, וגם זה מסייע בהבנת תוכן מכתבו, כמובן.

וכמו שבקבלה הכללית של כללות התורה על ידי כלל ישראל – מוכרחת היתה הקדמת נעשה לנשמע, שאז דוקא תומת ישרים תנחם, ולולא זאת הרי ע"ז נאמר וסלף בוגדים ישדם, כביאור רז"ל, (שבת פח, ע"ב), הרי מעין זה הוא גם בקבלת כל חלק וחלק שבפרדס התורה, שהתחלה צ"ל הקדמת נעשה לנשמע, ורק אז מקבלים חלק זה ותומת ישרים תנחם.

בברכה,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

מזכיר

סג כג סג

האהבה וההתקשרות על ידי התורה

אג"ק אדמו"ר הרי"צ חלק ג

תשנב

ב"ה כ"ט אדר ראשון תרצ"ה

פורקערסדארף, אצל וויען

ידידי הנכבד והכי נעלה וו"ח אי"א מוהר"ר משה דוד שי' שו"ב סטרלין

שלום וברכה.

ש"ב ידידי הרה"צ הנודע לשם תהלה גזע תרשישים כש"ת מוהר"ר יעקב ישראל שליט"א טוערסקי כותב לי בשמו כי תאב הוא לשמוע פרישת שלום מפורט.

האהבה והחיבה ההתקשרות והדביקות הם מעקרי דרכי החסידות ועבודתם של החסידים, ומדות הללו אין להם הפסק מחיצות וריחוק מקום.

אמנם ההתקשרות האמיתי הוא ע"י תורה כמאמר תלת קשרין מתקשראן דא בדא ישראל מתקשראין באורייתא ואורייתא בקוב"ה, והיינו דהתקשרות הנשמה באלקות הוא ע"י התורה.

וכן הוא בהתקשרות הנשמות זה בזה ואלו באלו הוא ע"י התורה כשלומדים אותן הדברי תורה שמתעסק בו הנה ע"י הנשמות מתקשרות והוא האהבה והתקשרות האמיתי.

אחד מאנ"ש בהיותו ביחידות אצל הוד כ"ק אאמו"ר הרה"ק זצוקללה"ה נבג"מ ז"ייע התאונן על מצבו הרוחני וביקש סדר בלימוד ובעבודה, וביקש עצה וברכה על התקשרות. הושיבו הוד כ"ק אאמו"ר הרה"ק זצוקללה"ה נבג"מ ז"ייע, למוד המאמרים שלי ותהי מקושר.

האהבה וההתקשרות הלזו שע"י התורה מוביאה טובה כפולה וברכה משולשת וינעם לי במאד לשמוע משלום אנ"ש שי במחנם הטובה אם יש סדר קבוע בלימוד דא"י והאם מתועדים מזמן לזמן במסיבת ידידות כנהוג בין אנ"ש שי.

מצב בריאותי ת"ל הוטב מכמו שהי אך מצות הרופאים חזקה עלי להמשיך זמן ההתעסקות ברפואות ושמירת דיעט והשי"ת ישלח לי רפואה בתוך כאחב"י שי הצריכים רפואה בגו"ר. ידידו הדו"ש ומברכו.

כד

מה היחס למשפיעים המתקשים ללמוד את תורת הרבי הנוכחי?

אג"ק אד"ש מה"מ חלק ח - תרגום מאידית

אחד החסידים הדפים מאמרים של אדמו"ר הרש"ב עבור תלמידי ישיבות תומכי תמימים, ולאחר שהחל בהוצאה לאור, שאל את הרבי. במענה, הרבי מבקר את ההדפסה בלי הסכמת קה"ת, ובלי לשאול מראש את הרבי - רק לאחר מעשה; וכן מוסיף ומתייחס לאלו שמתקשים ללמוד את תורתו של נשיא הדור (הרבי הרי"צ), כיון שהתרגלו לסגנון הלימוד של נשיאים קודמים.

ב'רצא

ב"ה ט' כסלו תשי"ד

ברוקלין

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבו מיום ו' תולדות, ומסתמא לא יקפיד, ישנם דברים כאלה, אשר או ששואלים לכתחילה, או שבכלל לא שואלים.

בטח ראה את מכתב כ"ק מו"ח אדמו"ר (נדפס בקונטרס צ"ג) שהוא מסר את ההוצאה לאור של כתבים ספרים ומאמרים של נשיאינו כ"ק רבוה"ק הן בנגלה והן בחסידות - ובמילא גם שלו בכלל - להוצאת ספרים קה"ת, וההסברים בזה מובנים, ואחד מהם הוא, כי העתקות רבות הן משובשות, וגם ישנם ענינים של מהדורה ראשונה ומהדורה אחרונה, וגם זו העולה על כולנה, שהכל תלוי במזל ואפי"ס"ת שבהיכל, במילא אין זה סדר שכל אחד ידפיס או ישכפל דברים מהנ"ל מה שנופל בדעתו, והכרחי להתייעץ עם עוד מישהו, וישנם עוד טעמים, ובכלל לא נוגע כאן כל כך החקירה בטעמים, כיון שהרבי חמי אמר כך.

לכן, לו שאלו לכתחילה את הו"ל ספרי קה"ת, לפני שמשכפלים את המאמרים, היו מתייחסים לזה כלכתחילה, האם ישכפלו את אלו או יש אחרים קודמים לאלו, אבל כיון שחלק מזה כבר נעשה, ואז שואלים בניו-יורק, האם לעכב את הדפסת תורת אדמו"ר

מוהרש"ב נ"ע או לא לעכב, ואז הם, הכתבים, יתפשטו יותר, ובכך איזה מענה מצפים לקבל על השאלה? ובפרט כפי שמוסיף במכתבו שכבר השקיע בזה כמה מאות לירות. הרי כבר מעורב בזה גם ענין של אהבת ישראל, במילא הרי כבר כבולים בידים וברגלים, ומוכרחים לענות שיסיימו זאת בשעה טובה ומוצלחת.

מה שכותב שראשי הישיבות בקשו ממנו וכו', הרי זה שראשי הישיבות לומדים לעצמם את המאמרים אליהם התרגלו כשהיו בזמנם בישיבה, אין זה פלא, כי לעולם ילמוד אדם במקום שלבו חפץ, ומובן שלהם זה יותר קל מאשר להתחיל חדשים, שכל נשיא בדורו הרי - לא ימלט - חידש באמירת התורה שלו, במילא מוכרחים להיות שינויים בסגנון ובתוכן, אבל כשרוצים להנהיג סדר כזה גם עם התלמידים בישיבה, הרי ראשי הישיבות והתמימים המבוגרים צריכים לזכור את היחס שלהם אז למשפיעים שלהם שרצו ללמוד אתם דוקא את המאמרים של הנשיאים הקודמים ולא את המאמרים של נשיא דורם כ"ק מוהרש"ב נ"ע . .

ידוע פסק רבנו הזקן בהלכות תלמוד תורה, שאדם במשך ימי חייו צריך ללמוד לכל הפחות פעם אחת תורה שבכתב ותורה שבעל פה עם כל החלקים, במילא נכלל בזה גם המאמרים של כל נשיא חב"ד שבכל הדורות, אבל אני בדעתי אעמודה, כיון שנדפסו יותר ממאה קונטרסים מאמרים מכ"ק מו"ח אדמו"ר וגם מאמרים משנים שלימות, צריך **לקבעם כלימוד קבוע** בישיבת תומכי תמימים, והשי"ת יצליח כל אחד ואחד מאיתנו למלא את השליחות בהתאם להאמת.

בברכת חג הגאולה והצלחה בענינים הכלליים והפרטיים.

נ"ב

מכתבו התעכב בדרך מפני שכתב מספר 177 במקום 770.

ע כה טז

יש רבי בישראל!

אג"ק אד"ש מה"מ חלק ג

אגרת קודש ידועה זו נכתבה בחיים חיותו של הרבי הרי"צ בעלמא דין, לר' שלמה חיים קסלמן, ששהה אז בפריז יחד עם חסידים רבים שיצאו מרוסיה, ויהודים רבים פליטי השואה שהתקבצו שם. הרבי מעוררו על ההכרח לקשר יהודים לרבי, כולל ההתעוררות בענין "נפנה" [=מעמד; שם הקוד שבו השתמשו חסידים בברית המועצות בכתב מזווה כדי להסוות את נתינת דמי המעמד].

תמה

ב"ה, חמשה עשר בשבט, תשי"ט

ר"ה לאילנות, האדם עץ השדה.

הרה"ח הו"ח אי"א נו"מ וכו' מהורש"ח שי

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מח"י טבת (בצירוף רשימות) שנתקבל באיחור זמן:

א) ת"ח נתונה בזה על הודיעני בשו"ט משידוך בתו תי', ויה"ר אשר הכל יהי' בשטומו"צ בכל הפרטים. ובשו"ט (מצוה דאהבת ישראל) גוררת בשו"ט שיבשר מהנשואין למזל טוב בבנין עדי עד, וככל הפירושים "שכולם שייכים בבחי' כתר, עטרה שעטרה גוי' ביום חתונתו": עדי וקשוט (וי"ל שזהו ענין הרחבה בגשמיות. מזוני רויחא). נצחיות (וי"ל שזהו ענין בני, כמובן). הפסק, כמו עד פה תבוא, דבזה נכלל כאחד: ולא עד בכלל, בבחינת התחתונה שבמאציל, עם

עד בכלל, שרש הנאצלים (וי"ל שזהו ענין חיי. דדוקא ישראל נקי חיים ע"ש ואתם הדבקים בה"א חיים. וכמארז"ל באדר"נ פל"ד. דהוא חי ולא בחיים, ולא עד בכלל. ודוקא זהו מחיי חיים דשרש הנאצלים, וכלי הרמב"ם שהובא ונתבאר בדא"ח: וה"א אמת. אמיתית המציאות. עצומי"ה הוא אלקים חיים) – דבני חיי ומזוני כו' **במזלא** תליא.

וראה לקו"ת ביאור דאלה פקודי פ"ד ד"ה מזמור שיר חנוכת (השני) ספ"ב. ד"ה שובה תרס"ו. חנוך לנער לאדני"ע ע' 38.

(ב) מוסג"פ קונטרס שהו"ל זה עתה. והוא לזכות בו את הרבים.

(ג) הרשימות הכנסתי בהיכל כ"ק מו"ח אדמו"ר שליט"א ואח"כ באו לועד נפנה. כן מסרתי ע"ד הקבלות פרטיות שבקש. ובטח כבר נשלחו לכת"ר, ויאשר קבלתם.

(ד) שילוחו (במכתבו מכ"ה אייר) ה' תרס בשביל אותיות הסי"ת ולפי"ע זה עבור סידורים – נתקבל במועדו. ואולי נאבד מכי האישור עדי"ז. ואם לא הגיעו גם ההודעה ע"ד האותיות שעלו בחלקו – מטובו להודיעני...

(ואו) מש"כ ע"ד אי אפשרות העבודה במקצוע נפנה בין אנשי העיר (לבד אני"ש והתמימים) ומסביר זה בכמה טעמים ונימוקים – הנה **שתי שורות וחצי** לפני זה כותב, אשר "אני"ש מקושרים בכל לבם ובכל נפשם עד מס"נ בפועל ממש, און אז מען זאל זיי הייסען קריכען אין לאך וועלען זיי קריכען [= ואם יצוו עליהם לקפוץ לבור – יקפצו] – והנני ממליץ עליו מרז"ל כמה לא חלי ולא מרגיש גברא דמרא סייעי, כי כנראה שאין אצלו אף צל דקס"ד אפשר יש מעין סתירה בין ההקדמה והמסקנא!

כי ע"פ הנסיון אשר ראינו **בכל מקום** אשר התעסקו בנפנה בשנים האחרונות (ארצה"ב, קאנאדא, דרום אמעריקא, דרום אפריקא וכו') עשו פעולה – אף שלא בכ"מ בשווה, כמובן, והמתעסקים בזה לא הוזקקו להוציא מתרמילם את המס"נ בפועל, ואפילו לא קריכען אין לאך [= לקפוץ לבור]. ולא עוד אלא שמצבם עצמם בגו"ר הוטב, וכבודם בעיני אלו שהתעסקו והשתדלו עמם הולך וגדל, וסו"ס רואים שהם המקבלים ולא הנותנים, ואפילו בגשמיות ובממון.

אלא שבמדינתם, עתה, ע"פ הסברתו במכתבו, יש מן המוכן מס"נ בפו"מ ופשיטא שכולל מסירת הרצון והשכל והטו"ד...

- וזאת למודעי: מה שכותב הנני בזה אין כונתי ח"ו לאיש פרטי, כי מי אני לפסוק הדבר שדוקא פב"פ עליו מוטל ענין פלוני. ודברי מכוונים לקבוצם יחד, שבלי ספק שיש בו כל הנצרך למילוי תפקידם העקרי במדינתם עתה, שהוא הפצת מעינות הבעש"ט ואדה"ז באנשי חוצות צרפת. ואין לנו מעין שדרך בו נמשכים מעינות הבעש"ט ואדה"ז אלא אחד – הוא כ"ק מו"ח אדמו"ר שליט"א. וע"י התקשורת במעין זה, התקשרות הגוף ("שיכול לקנות חיי נפשו החיונית") והנפש, גם מים כו' נעשו מים חיים. כי כן הוא ע"פ דין תורה השולטת ומנהגת את הטבע, גאר בפשטות און **אומעטום** [= בפשטות גמורה ובכל מקום].

וכת"ר בא במכתבו (וכנראה מהעדר הפעולות, זהו ג"כ החלטת אני"ש שבמחננו) און גאנץ קאלטבלוטיג גוזר (שניידט אפ) [= ובקור רוח מוחלט חותך], שלכל אחב"י שבמחננו – (מלבד אלו הדורים בשכונה שלו) – אין שייכות לכל זה! יקראו נא לאסיפת כל אני"ש ויעשו חשבון צדק כמה יגיעות יגעו לרכוש נפשות לזה, ואז למותר יהי כל שקו"ט, כי תומ"י יתבררו הסיבות להעדר תוצאות.

אברך אחד שהוכרח לברוח ממקומו, אינו שייך לעבודת התפלה, אינו לא משכיל ולא עובד, בלא חתימת זקן וכו' וכו', ומעולם לא למד לא בתו"ת ולא בישיבה בכלל – נדד למדינה **רחוקה** ביותר הן במקום הן **בעניני יהדות**, וכעבור איזה זמן התחילו להגיע מאנשים ונשים משם מכי לכ"ק מו"ח אד"ש. ולדוגמא – מאשה בעלת עסק שמציעים לה לשכור חנות ודירה בחלק א' של העיר או בחלק אחר. ושואלת החלט כ"ק אד"ש מה תעשה. – מעולם לא ראתה אותו, ויודעת שמעולם לא היי כ"ק מו"ח אד"ש לא רק בעירה אלא גם בכל מדינתה,

אינה מאני"ש וכנראה גם לא מגזע אני"ש. אבל כששמעה מהאברך דברים היוצאים מן הלב: יש רבי בישראל, ואין הוא נכנס בהגבלות הטבע, והרוצה ללכת לבטח דרכו: במסחר, בהנהגת הבית, וכו' – לא ירים את ידו מבלי לשאול את פי הרבי, והכירה בהאברך שפיו ולבו שווין, כי ניכרין דברי אמת, ציותה לכתוב השאלה הנ"ל, שייכת **ממילא** לנפנה, ומתקרבת ליהדות, ובטח בקרב הימים יהיו הליכות ביתה בכשרות וטהרת המשפחה וכו'. – אלה מתולדות פעולות אברך פשוט ושעושה כ"ז לא מצד מסנ"פ וקב"ע, כי אין זה אצלו היפך השכל, גם לא היפך שכלו האנושי.

והגע בעצמך: פשוט אצלו על יסוד מה שראה במוחש, שהרבי אמירתו אמירה וברכתו ברכה, וגם נה"ב מסכמת ע"ז. כי אין זה אצלו מצד השכלה שקו"ט ועיון בספרים, אלא שהנסיון, שלו ושל כמה ממכיריו, הראה לו אז מ'האט געפאלגט איז געווען גוט, און אז מ'האט ניט געפאלגט האט מען געהאט א פסק [= שכאשר צייתו היה טוב, וכשלא צייתו – קיבלו "פסק"]. ובמילא כמו שאינו בוש לומר לכל מיודעיו הזקוקים לזה, האדרעס של רופא מומחה, כך כשרואה איש נמצא במבוכה או עומד לפני פתרון שאלת חיים עיקרית, אומר לו: לא אלמן ח"ו ישראל. יש לך את מי לשאול. – ולא עוד אלא שאינו מחכה עד שמיודעו יבוא אליו לחקור ולדרוש אם יש רבי, כיון שע"פ רוב אינו יודע גם מה זה רבי, אלא שהוא הולך אליו מסביר לו שאין לו להשען כלל לא על בינת עצמו ולא על השדכן ולא על הרופא ולא על הסרסור, שאין כל אלו אלא ענינים מסופקים, ויש לו דרך ודאית לפתור את ספקותיו. ואמרז"ל דברים היוצאים מן הלב נכנסים אל הלב.

ועתה בנידון מכתב כת"ר:

במחנו יש מסלתה ומשמנה של אני"ש, שראו את אדנ"ע, ולהבדיל בין חיים לחיי החיים את כ"ק מו"ח אדמו"ר שליט"א, נבחנו בכור העוני ונסיונות מכל המינים, עוסקים בהשכלה בעבודה וכו' וכו'. נמצאו בתחילה בקעמפ בין אלפים מאחב"י שהיו צמאים לדבור חס וח, למלה של התעוררות וקירוב, והצעירים שבהם שאפו בעיקר להוראה: אי' הוא משה זה האיש אשר יעלנו מהמצרים והגבולים ויורנו דרך החיים.

והשאלה: כמה נפשות נתוספו, על ידי השתדלותם ויגיעת נפשם, על תורת הבעש"ט ואדה"ז – במשך כל זמן השה"י בקעמפ?

כתבתי אז לקעמפ דאני"ש היותר גדול שיעשו בכל הנמצאים בקעמפ ובפרט בהנוער מעמד רוחני (כי שערתי שאין נחיצות באחיזה בגשמיות בתחלת הכבוש). וענוני שבודאי טוב הדבר, אבל מתחלה צריך להבטיח תקציב להוצאות, ובכלל נכון להתחיל בזה כשיבואו כל אני"ש אל המנוחה ואז יסעו מהם ככל הנצרך חזרה להקעמפ ויעבדו שם במסנ"פ! וכשזרזתי עוה"פ ע"י אחד שנסע לשם – בחרו, כמדומה לי, בועד. ובזה נסתיים הדבר. וה"תוצאות" ידועות.

האבען זיך אני"ש אפגעמאטערט, וכנראה אשר גם מיט זיי האט מען זיך געמאטערט, און געזעהן, אז עס איז א רחמנות אויף אידען: מען מאטערט זיך און אן א טאלק [= אני"ש נהיו יגעים, וכנראה אשר גם עמם התייגעו, וראו, שזו רחמנות על יהודים: מתייגעים וללא תכלית]. והביאום לעיר נושבת – וכולי האי ואולי. והנה – עס חזר'ט זיך איבער דער גאנצער סדר [= חוזר על עצמו כל הסדר] (יותר נכון – היפך הסדר). זה יותר משנה שנמצאים במחנם עתה, ומה הוא הסך הכל מהפעולות קיימות בפאריז וסביבותיה?

בהיותי בפאריז זה **שנה וחצי** דברתי כמה פעמים, עד שסו"ס החליטו (כנראה מפני הכבוד) שועד נפנה יתעסק גם באנשי העיר. כמובן יתעסקו בזה המתאימים לדבור עם הרחוקים לע"ע וכו' וכו'. מזמן לזמן חקו"ד מהנעשה בזה ונודעתי... שאין עושים מאומה, לא בענין מעמד רוחני ולא בענין מעמד גשמי – שני החצאים, שמלבד בהוראת שעה, צ"ל ביחד והולכים ומתקיימים רק ביחד.

גם אני הייתי שמח אם סו"ס הי' מי שהוא מודיעני, שכמה מפרטי פעולותיהם אי ידועים לי, ועשירות אנשים לא רק נתפעלו מהם ונתנו נדבות ממון על המוסדות אלא שגם קבלו מהם

תורת הדא"ח ונעשו חסידים או עכ"פ מקושרים קצת. והנה רואה אני במכתבו שמופרך כל מקצוע עבודה זה אצלם.

פשיטא אשר שמירת הציור פון די אייגענע ד' אמות [= של ד' האמות שלנן] דורשת עבודה רבה ויגיעה תמידית, אבל אפילו שמירת ביהמ"ק היתה רק אחת העבודות, ולא כל הכהנים כולם התעסקו בה.

פשיטא אשר אם יפגשו איש ויאמרו לו זשיד דאוואי גראשי [= יהודי, תן כסף] ואתנם לפב"פ הנמצא במרחק כמה אלפים פרסאות, שאין אתה יודע אותו, והוא אין לו שייכות עמך, אלא שהוא בעל מעלות גבוהות ונשאות – יהיו בעיניו כמתעתעים.

ולאידך גיסא פשיטא אשר איש המאמין באמונה שלימה, היינו המנהגת את כל הכחות שלו, שדעת וברכת פב"ב בכל משלה ויודע בחברו שצריך להחליט בענין עיקרי דבני חיי ומזוני וכו' או גם בענין של סכנה ר"ל, הרי מצד אנושיות אהבת ישראל פקו"נ וכו' אם רק יש תקוה וספק ספקא אולי ישמע לדבריו, עליו לרדוף אחרי חברו ולומר לו: רחם על עצמך ועל ב"ב ועל כל אשר לך ואל בינתך אל תשען, למוד דא"ח התקשר בפב"פ עשה ע"פ דבריו ואז תצליח.

וידועה הבטחת אדה"ז, אז וואס חסידים וועלען טאן וועלען זיי מצליח זיין [= שמה שחסידים יפעלו – יצליחו]. לא ראינו אינה ראי' פרט בדבר הרגיל (ראה ש"ך ואדה"ז שו"ע יו"ד רס"א). ראיתי כמה ממכתבים המתקבלים לכ"ק מו"ח אד"ש ממחנם. ולא פגשתי אף אחד שיהי' כתוב משום שהכותב נתקרב עתה לחב"ד בהשפעת מי מאנ"ש הנמצא שם.

באים הם בפאריז וסביבותי' במגע עם מאות, ואולי עם אלפים ואלפים, מאחב"י, כ"י.

עפמ"ש הרמב"ם בענין הדבור, משוחחים הם ביניהם ארוכות וקצרות. כמה אנשים מכל אלו האלפים פנו בשאלה ע"ד ניתוח או שידוך, בקשת ברכה לר"ה וכיו"ב? והאומנם אם היו מספרים להם מהו הרבי מליובאוויטש – ספור, גם בלא ביאור – ובפעם השני' מקצת משיחותיו ואח"כ מהוראותיו – הרי כמה וכמה נפשות, הם וזרעם וזרע זרעם עד א"ס, היו מתקשרים ע"י באילנא דחיי, מוסיפים אור בבתיהם, נעשים אנשי משה (ראה סד"ה ויבא עמלק דקונטרס המוסג"פ. ולפענ"ד אף דבתו"א ותו"ח ד"ה ועשית ציץ הכוונה ב"אנשי משה" – בטול, בקונטרס זה הכוונה – מקושרים בהרבי, האתפשטותא דמשה שבכל דור. ולכן לא נתבאר זה בפירושו), נעשים אנשי מעמד ומחזיקים גם בכל המוסדות בחפץ לב ובספ"י ולא רק מפני הכבוד.

ותמורת כהנ"ל – זה פונה למוסד שלו וזה פונה לעסק שלו, כ"א מרגיע את עצמו בזה שנותן נפנה בעין יפה ובמדה רחבה, מצדיקים א"ע בזה שיש מן המוכן, כפ"ד כת"ר, מס"נ בפועל ממש. והעבודה, כנראה, עדיין לא הותחלה.

וסדר זה נוהג, לע"ע, במשך שנה ויותר. ובקבוץ אנ"ש שהוא מכמה וכמה עשירות, כ"י, של אותם שכתרם אדנ"ע בתואר "נרות להאיר". וע"פ פתגם כ"ק מו"ח אד"ש הרי במקום חשך כשמעמידים פנס אור הרי – מעצמם – מתקבצים סביבו.

והאומנם דעת כת"ר היא שהמניעה מאנשי פאריז וסביבותי' היא!?

ואמרתי ע"ד הצחות: כל ענין הגלות הנורא הוא ע"י שבירת הלוחות, כי בלאה"כ הרי הי' חרות, א"ת חרות אלא חרות. הסבה לשבירת הלוחות הוא חטא העגל שאז חזרה הזוהמא דחטא עה"ד, שע"פ דא"ח (ראה ד"ה ע"כ יאמרו תרצ"א) בא ע"י מעוט הירח, שבא ע"י שבה"כ דתהו, שבא ע"י הצמצום. ומהו הצמצום? דער אור גייט ניט לחוץ. ער איז זיך אין זיינע אותיות, אבער ניט ווייטער [= האור אינו יוצא לחוץ. הוא נמצא באותיות שלו, אך לא הלאה] (ראה לקו"ת סו"ס ויקרא ד"ה להבין מ"ש באוצ"ח פ"ה).

עוה"פ אכפיל דברי שאין כונתי לאיש פרטי ח"ו, כ"א להקבוץ בכלל. ובודאי יראה מכתבי לכל מי שיש תועלת בזה. – ולמותר לומר שאין זה אלא שקו"ט ביני לבינם ועל דעת עצמי. ולא שח"ו יהי' ויבא יוסף גו'.

- בודאי כמה וכמה יאמרו מי שמך גוי טול כוי מבין עיניך ויהי הצדק אתם בטענתם עלי. אבל אין זה משנה את המצב והסך-הכל. וחבל על הזמן ההולך ואבד ולא משתכת.

בתקוה אשר לא יקפיד – אפילו במוח – על מכתבי זה. ואת והב בסופה.

החותם בפ"ש כל החבורה תי.

לועד נפנה כאן הראיתי מכתבי זה. ברם העתק מסעיף וא"ו בלבד שלחתי להררבי"צ ש"י שם טוב, אבל לא כתבתי לו למי נערך מכתב זה, וכת"ר יעשה בזה כרצונו. שלחתי הנ"ל להררבי"צ: א) אולי יועיל לעבודתו הוא, ב) בהיותי בפאריז שקד ג"כ בלמוד סנגוריא על העדר ההתפשטות בעבודה והי בטוח שתתפשט בעתיד.

כ"ו ט"ז

ממתי חסידים צריכים להבין את הוראות הרבי?...

אג"ק אד"ש מה"מ חלק ה

א'שצה

ב"ה, ב' שבט, תשי"ב

ברוקלין.

שלום וברכה!

בשאלתו לדעתי בנוגע למצב בריאותו, הנה כבר מסרתי ע"י הווי"ח אי"א נוי"מ עוסק בצ"צ וכו' מהורחמ"א ש"י חדקוב שבכלל איש בריא הוא ורק שצריך לשמוע להד"ר היינו למלאות הוראותיו, ואין להקשות מה שהוא בריא ואעפ"כ צריך למלאות כהוראת הרופאים, כי בכלל כל קושיא היא מסטרא דקליפה. והדיוק להבין כל הענינים דוקא ע"פ שכל ו[ט]ו"ד הוא ג"כ דרך חדש במנהגי החסידים, שמאז הי' הסדר דבראשית שמעו (האט מען געפאלגט [= צייתו]) ואח"כ השתדלו להבין עד כמה עס לאזט זיך, ואם לא הבינו איז מען אויך געשלאפן רוהיק [= עד כמה שהתאפשר, ואם לא הבינו – גם כן ישנו טוב] (כמובן אם לא הי' זה חסרון בהבנה בתורה בכלל ובתורת החסידות בפרט, שזה הי' מצער ומדאיג בהקיץ ולפעמים גם בשינה).

וכבר אמרתי לו כמה פעמים, אשר הוא שלוחו של כ"ק מו"ח אדמו"ר לעשות את ... פאר א חסידישער שטאט [= לעיר חסידית] ולע"ע (היינו במשך עשר שנים ויותר!) לא הי' בזה אלא הכנה שבמדה ידועה הוסרו המניעות לזה שתהי', הישיבה עכ"פ, א חסידישע [= חסידית] ועשו ישיבה קטנה בתור הכנה לישיבה כדבעי למהוי, ועתה הוא שעת הכושר לעבור מן ההקדמה והכנה לזה שתהי' ישיבה גדולה ותהי' א חסידישע שטאט [= עיר חסידית], כרצון כ"ק מו"ח אדמו"ר, ואין הדבר תלוי אלא בהם אין דעם וועלען [= ברצונם] של האברכים ד... ובמדה יתירה מאשר שאר האברכים תלוי זה בו, כיון שמיום הוסדה של הישיבה שמה הי' הוא מנהיגה בכמה וכמה פרטים, ובהסכם כ"ק מו"ח אדמו"ר והאריכות בזה למותר כיון שכ"פ דברתי עמו עד"ז.

ואין רצוני בזה אלא לומר עוד הפעם אז גענוג שפילען זיך [= שמספיק לשחק] ועכ"פ עתה, ישתדלו כולם יחד והוא מהראשונים שתהי' א געזונטע חסידישע ישיבה [= ישיבה חסידית בריאה] והוא יהי' א געזונטער איד [= יהודי בריא] וג"כ א געזונטער חסיד [= חסיד בריא].

והשי"ת יצליחו בעניניו הכלליים ובעניניו הפרטיים, אשר מתוך שמחה ובלא חשבונות יתירים יסדר הענינים באופן טוב, ובעניניו הפרטיים הנה, ביחד עם זוגתו שיחיו יגדלו את ילדיהם שיחיו לתורה לחופה ולמעש"ט מתוך בריאות הנכונה והרחבה אמיתית.

כז כס

בשביל מה החשבונות, כשישנה הוראה מהרבי?

אג"ק אד"ש מה"מ חלק ג

מענה לר' זלמן סרברנסקי מאוסטרליה, שבנו חיים היה אז בחור, ועבד בעבודה פיזית (עוד לא היתה אז ישיבה באוסטרליה). חיים השתוקק מאוד לנסוע ל-770 וללמוד בישיבת תומכי תמימים שם, ובמענה זה הורה הרבי לו – ולשאר אנ"ש באוסטרליה – שעליהם להשקיע בשליחות באוסטרליה, כפי שהורה להם הרבי, במקום להתלונן על הריחוק מהרבי (ראה בית משיח גליון 831, ע' 48).

תשט

ב"ה, ח' אלול, השי"ת

הרה"ח הווי"ח אי"א וכו' מוהריש"ז שי

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מכ"ד מנ"א המודיע אשר בנו הבכור חיים שי – הסכים כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ שיתעסק חלק מזמנו בעבודת הגן... ושואל אם ימשיך בזה, כי צר לו על זמנו מה שהוכרח להפסיק מלימודו ואינו ככל חבריו שי הלומדים בתו"ת, ומוסיף אשר הן הוא והן בנו מצטערים על זה, ואשר בנו הוא בעל חושים טובים, ושואל דעתי אם אעפ"כ ימשיך כמקודם או שיבוא לאה"ב ללמוד בתו"ת.

הנה לפי דעתי לכה"פ במשך השנה עד יו"ד שבט הבע"ל (התשי"א) ימשיך בנו בעבודת הגן בקביעת עתים לתורה, כפי שהורה לו כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ, ושיעור מיוחד בתורת נשיאנו הוא כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ. ויסביר לבנו וכן לעצמו, אשר לחינם מצטערים על שחלק מזמן בנו נותן לעבודה גשמית ורק איזה שעות נשארות לו בשביל לימוד התורה.

ידוע מאמר רז"ל הובא באגה"ק פ' כ"ב, אין אדם יודע במה משתכר כו' ומלכות בית דוד מתי תחזור, ומסיים אדה"ז הנה הושוו זל"ז, וידוע מה שכתוב בשל"ה אשר התורה מדברת בעליונים ורומזת בתחתונים, זאת אומרת, אשר גם במרז"ל זה "אין אדם יודע במה משתכר", הכוונה ג"כ – או בעיקר – לשכר ופרנסה רוחנית, וגם בזה הושוו זל"ז לענין הקץ, אשר ע"ז אמרו ליבא לפומי לא גליא, ומבואר הפירוש על זה דקאי גם על לב העליון ופה העליון, אשר גם לפה העליון לא נתגלה הקץ, ועל פי אדה"ז, הנה כן הוא גם בענין השכר ופרנסה רוחנית.

והגע בעצמך: וואס דארף מען ארומגיין מיט אייגענע חשבונות, טראכטן וואס פאר זיך איז בעסער ברוחניות, וואס אין רוחניות בכלל ווייסן מיר הלואי די מציאות אליין אבער ניט דעם מהות, בשעת מען האט א הוראה פון דעם נשיא הדור, וואס דער נשיא הוא לבס של כל ישראל, וואס איז העכער פון פה, און נאכמער: ווי על פי חסידות ווערט מבואר, איז דער נשיא דער רבי דער ממוצע המחבר מיט עצמות ומהות אין סוף ב"ה, איז ער האט אנגעוויזן א מקום פרנסה רוחנית, איז דאס זיכער דאס בעסטע וואס עס קען זיין פאר דער נשמה און פאר בריאות הגוף, וואס בריאות הנשמה איז דאן, ווען זי איז א כלי אויף אויסצופירן די כוונה העליונה און רצון העליון] = בשביל מה צריכים ללכת עם החשבונות האישיים, לחשוב מה עבור עצמו טוב יותר ברוחניות, שברוחניות בכלל יודעים אנו הלואי את המציאות בלבד אך לא את המהות, כאשר ישנה הוראה מנשיא הדור, שהנשיא הוא לבס של כל ישראל, שלמעלה מפה, ויתירה מזו: כפי שמבואר בתורת החסידות, הנשיא הרבי הוא ממוצע המחבר עם עצמות ומהות אין סוף ב"ה, אזי כאשר הוא הראה את מקום הפרנסה הרוחנית, ה"ז וודאי שזו הטובה הגדולה ביותר שיכולה להיות בשביל הנשמה ובשביל בריאות הגוף, שבריאות הנשמה נמצאת, כאשר היא כלי להשלים את הכוונה העליונה ורצון העליון].

ובזה ימצא ג"כ מענה כללי לכל אנ"ש שי הנמצאים באוסטרליה ואינם פוסקים מלהתאונן על גורלם, אשר נדמה להם שהוא גורל מר להיות רחוקים ממקום פלוני או מאנשים פלונים,

אשר אין זה אלא מעצת היצר לבלבל בעבודתם ולמנוע ממילוי תפקידם המוטל עליהם, שהטיל עליהם כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ, שהוא הוא הנשמה הכללית, ועפ"י המבואר בדא"ח במדריגת כלל שלמעלה מן הפרטים, גם כמו שהם מתכללים בהכלל.

ידוע פתגם כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע אז תמימים זיינען [= שתמימים הם] נרות להאיר, ומשמע מסתימת דברים אלו שזהו מהותם, ומזה למדנו כמה דברים, ושנים מהם: א) המדליק נר מנר אינו חסר עיי"ז כלום בנר שממנו הדליקו, ב) כיון שתפקיד נר זה הוא להאיר וממלא תפקידו שמאיר, הרי זה עילוי היותר גדול שיכול להיות בנברא שממלא מצות הבורא, אשר עיי"ז מתחבר אתו, שזהו פירוש מצוה – צוותא וחיבור. וכמבואר בדא"ח בכמה מקומות.

מובן למדי די עלנטקייט וואס מ'פילט אין אויסטראליא [= הבדידות שמרגישים באוסטרליה] ובפרט כאשר נזכרים על הסביבה שהיו נמצאים בה כשהיו נמצאים כלם ביחד בקהל רב וכזרוח השמש בצהרים שאז שרגא בטיהרי מאי אהני. אבל כנראה שלא הי' זה אלא ענין הכנה בלבד כדי אנצושעפן זיך מיט [= לאגור] כוחות שיוכלו להאיר את החושך ולעשות את מקומם ומדינתם עתה למקום אורה זו תורה ודוקא עם המאור שבה, זו תורת הדא"ח שיפוצו המעיינות חוצה בכל קצווי תבל. ואז מובטחים אנו שתחזור מלכות בית דוד, כמבואר בארוכה בשיחת שמח"ת תר"ץ, ובמילא זהו השכר היותר גדול שיכול להיות הן ברוחניות והן בגשמיות.

וכמאמר הנ"ל של אדמו"ר הזקן אשר השכר וחזרת מלכות בית דוד הושו זה לזה.

החותם בברכת כתיבה וחתימה טובה ולו ולבנו ולכל ב"ב שי' ולכל החבורה שתחי', ומטובו להודיע תוכן מכתב זה גם לשאר אנ"ש שי' המתאוננים על תפקידם שהטיל עליהם כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ, ות"ח מראש על טרחתו

מנחם שניאורסאהן

כח כח

"מקושר" שעושה מה שמצווים עליו – אם זה מתאים למה שרוצה...

ממכתב כ"ה אד"ר תש"ח (לא נדפס באג"ק – תשורה פינסאן-שמוקלער, כ"ה תשרי תשפ"ג)

אגרת קודש זו נכתבה בחיים חיותו של הרבי הרי"צ בעלמא דין לאחד החסידים, ששהה אז בפריז יחד עם חסידים רבים שיצאו מרוסיה. כמה מהחסידים בפריז הצטוו על ידי הרבי הרי"צ לפעול בכמה שליחויות, והתמהמהו מלבצע אותן. אחד מהם, שנסע ברחבי אירופה, נאסר בפתאומיות על ידי משטרת אוסטריה, והרבי במכתבו מצפה שהחסידים יבינו את הקשר בין הדברים – שהמאסר הוא אות משמים בגלל העבירה על דברי הרבי, וכותב באופן חריף אודות הביטול לרבי.

עוד מזווית נוספת על פרשייה עלומה זו – ראה בית משיח גליון 711, ע' 42 ואילך.

ב"ה, כ"ה אד"ר תש"ח

הרה"ח הו"ח אי"א נו"מ חו"ב וכו' . .

שלום וברכה!

. . ד) איני יודע מאיזה סבה ומי האשם, אבל כנראה שאין נפנה [= מעמד], במדינתנו עתה, עומד במצב שצ"ל עומד ושבטח הי' יכול להיות עומד בהשתדלות הראוי. וא"א מרחוק במקום לדעת על בוריו אופני התיקון בזה, בפרט שאיני מכיר כ"כ בטיב האנשים שצריך להעסיקם בזה ומצבם הפרטי. ובאשר שכת"ר יודע אותם ונמצא על אתר נכון ואולי גם מוכרח שישתדל באופן המתאים בהטבת מצב נפנה ושיכלולו ככל האפשריות. וידועה בזה

השקפתי מאז שצריך להרחיב חוג המשתתפים בנפנה ולא להצטמצם בתמימים וכיו"ב בלבד. והאריכות בכ"ז לדכותי אך למותר.

ה) בטח ידוע לו זה מכבר אשר כ"ק מו"ח אד"ש קרא בשם חברי ועד הסניפי לבית רבקה והדפסה. ובתוכם גם מהר"ח . . ומהר"י . . וכנראה שתומ"י התחילו להשתמט מזה.

כעבור זמן הגיעה לכאן טענתם באמתלא שכיוון שנתמנו ג"כ - לאחר מינוי הנ"ל - לועד תו"ת, וא"א להיות בשני מקומות, לכן אין מתעסקים בראשון. ע"ז כתב להם כ"ק מו"ח אד"ש שמינוי השני הי' רק באופן שלא יבלבל ויגרע מהעבודה הראשונה. וכיון שא"א להם להתעסק בשני הועדים, הרי מינוי הראשון בתקפו עומד ומינוי השני בטל. ומאז, הרי כנראה מאפס הידיעה, כמו מקודם כן הוא גם עתה, שאין עושים מאומה בועד לבית רבקה והדפסה. - מכיון שעלי הטיל כ"ק מו"ח אד"ש עניני ב"ר והדפסה, רציתי מקודם לכתוב ישר אליהם ולשאלם פשר דבר: אם זהו סתם מפני דשב ואל תעשה עדיף וניחא לי לצד דלעו"ז, או שזהו ענין של פוליטיקא (עם מי?), או שחושבים זה לפחיתות כבודם ח"ו וח"ו היל"ת (אף דכ"ק מו"ח אד"ש משתדל מתעסק בכ"ז, והרבה יותר מכפי שמשערים הבריות).

אח"כ כשנשמע המאסר של מהר"ח, אמרתי נפטרתי מכתובה, כי מיד כשיתבוננו שע"ע הי' הכל כשורה ודוקא כאן קרה כענין בלתי מצוי כזה, בודאי אין צריך פשפש ויתלה בעבירה על דברי הרב. אבל כנראה שתלו המקרה ברצון האיננו יהודי שעל הגבול, ובמילא איז ניט נוגע יוצא זיין פאר'ן רבי'ן [= אין זה נוגע לצאת ידי חובת הרבין]. ולכל היותר - הרי יכול לשחד ע"י השתתפות בנפנה [מעמד].

והרבה יש להאריך באופן "התקשרות" כזו, שעושה מה שמצווים עליו - בתנאי אם זהו מתאים למה שרוצה בלאו הכי.

אבל לאידך גיסא עלה ברעיוני: אנשים שאיני מכירם, אמי מורתי שליט"א שמעתי מדברת רק טוב עליהם, ולמה תהי' ראשית היחס בינינו בדיבורים חריפים, ואפשר יש דברים בגו.

ולכן גם בזה אפנה לכת"ר, שבטח יודע הפרטים, שבאם אפשר שיתוקן הענין בלי אמירת מוסר, הרי מה טוב, ואם א"א בלאה"כ, הרי בתאי ימצא אופן המתאים ביותר לזה (ופשיטא שיכול לומר שכתבתי לו כהנ"ל ובקשתנו עד"ז). א רחמנות אויף זיי [= רחמנות עליהם]. ותקוטי שיעשה כנ"ל ולא יקפיד על הטירחא (טרחת הנפש) בזה.

. . המחכה למכתבו מבשר אך טוב

הרב מנחם שניאורסאהן

סג כט סג

רק אצל הרבי אפשר להגיע לביטול כמו בבית המקדש

אג"ק אד"ש מה"מ חלק ב

דש

ב"ה, כ"ד תשרי תש"ח

כבוד הו"ח אי"א נוי"נ וכ"ו מהור"מ ש"י הכהן

שלום וברכה!

אמור אמרתי, אשר, כמו בכל שנה, יבוא הנה לימי השמע"צ ושמח"ת ונתראה ונשוחח יחד. וכנראה אשר סיבות מסיבות שונות עכבוהו ולא יכול להוציא לפועל נסיעה זו.

וחבל, וכמרז"ל (ר"ה טז, ב) חייב אדם להקביל פני רבו ברגל. וראה בכסף משנה ברמב"ם הל' ת"ת פ"ה ה"ז.

והנה אף שעתה מקילין בהנ"ל, וכמה טעמים נאמרו בזה, הנה עוד אחת יש בזה.

והוא ע"פ הידוע הקושיא במה שאנו אומרים ואין אנו יכולים לעלות ולראות ולהשתחות לפניך, דבשלמא לעלות ולראות אי אפשר מפני היד כו' אבל ההשתחוואה אפשר להיות בכל מקום לפניו ית' כמו ואנחנו כורעים ומשתחווים כו' ולמה צריך לזה ביהמ"ק דוקא.

והתירוץ ע"ז הוא כי יש ב' בחינות בהשתחוואה: (א) השתחוואה חצונית שמשתחוה בגופו או, מדרגה נעלית יותר בהשתחוואה חצונית, שבמעשה בפועל, שזה תלוי בגופו, לא ימרוד במלך מלכי המלכים הקב"ה. (ב) השתחוואה פנימית שנעשה בבחי' ביטול רצונו מפני רצון הקב"ה שאין לו רצון וחפץ אחר כלל, וזהו השתחוואת הנפש. והשתחוואה זו היו מקבלים ישראל ע"י הראי' ברגל בביהמ"ק. ומשחרב ביהמ"ק הגם שאין אנו יכולים להשתחוות עכ"פ נתפשטה קדושת הארה זו אפס קצהו במקדש מעט ביהכ"נ וביהמ"ד והיינו בשעת התפלה (בלקו"ת פ' ברכה ד"ה מזמור שיר - הראשון - פ"ב בארוכה).

והנה רואין אנו במוחש, אשר לבוא למדרגת בטל רצונך שכלך וכל כחות נפשך בלי סיוע - קשה מאד: כי בהכירו ערך עצמו, לא ימצא טעם מספיק שיבטל רצון עצמו מכל וכל. ואדרבה, אם יתקרב לידי הכרה והחלטה שצריך הוא לבטל רצון עצמו, הרי איש שבא להחלטה כזו ה"ה ירא שמים במדרי' חשובה, וא"כ שוב אינו מובן למה אין לו לסמוך על החלטות שכלו ורצונו. והעצה היעוצה היא שיבקש עזר מאדם כזה שמודה הוא בו שעומד למעלה ממדריגתו הוא, ואין לו פניות ח"ו בענינים אלה, שאז בטח ישמע לפקודתו מה שיורהו בדרכי עבודת ה'. והזמן המסוגל לזה הוא בשלש רגלים וע"ד דוגמא כמו שהי' בזמן שביהמ"ק הי' קיים. והאריכות בזה אך למותר.

ויהי רצון שימלא ע"י מכתבי כ"ק מו"ח אדמו"ר שליט"א, עכ"פ מה שאפשר להביא בכתובה ועד שיתראה אתו פא"פ.

החותם באיווי כט"ס

הרב מנחם שניאורסאהן

יו"ר ועד הפועל

ל ט

החיבור בין "קרירות" ו"770" אינו הולם

ממכתב ד' כסלו תשמ"א (לא נדפס באג"ק - תשורה רייניץ-שטרסברג, כ' כסלו תשס"ו)

ר' זלמן יפה ממנצ'סטר, אנגליה היה נוסע לרבי לעיתים תכופות וזכה לקירובים רבים ומיוחדים. בחזרתו מחודש תשרי תשמ"א, דיווח לרבי שרבים מהאורחים שחזרו מהרבי הצטננו בניו-יורק. במכתב המענה, הוסיף הרבי לאחר החתימה "נ.ב" באנגלית, בו מבאר שענין הקרירות אינו שייך ל"770" ולרבי.

ב"ה, ד' כסלו תשמ"א
ברוקלין

הווי"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ כו' מו"ה שניאור זלמן שי יפה

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכו"מ מכ"ד מ"ח וכו'.

– דבר בעתו –

בתחלת תקופת ויעקב הלך לדרכו גוי

דשנת הקהל.

הפ"נ שבמכ' יקראו בעת רצון על הציון הק'.

בברכה להצלחה ולבשו"ט

מ. שניאורסאהן

נ.ב.

השורות הבאות יבואו באנגלית, במענה למכתבך באנגלית, ובמיוחד במענה על ההתבטאות "כמעט כל אלו ששהו בניו יורק במשך סוכות חזרו עם קור" [הצטננות].

אני, כמוכן, הופתעתי מהתפתחות זו. כאשר ב-770, במיוחד בתקופת זמן שמחתנו, לא ציפיתי שזה יגרום תנועה רחבה של התקררות (בשם העצם). אני רגיל לקבל דיווחים אודות חזרה מ-770 מלאי חום ובווערים בהתלהבות ואנרגיה, אשר - אם יש לזה איזה ביטוי גשמי - ללא ספק הדבר העלה את טמפרטורת הגוף מעלות ספורות. והרי אפילו באנגלית הדבר נקרא = מיט היץ (ולא - קעלט [קור]). אבל לחזור מכאן עם קרירות?

ידוע שהאקלים באנגליה קריר במשך כל השנה, וכן האנגלים בדרך כלל שמרנים וקרי מזג ואינם מוחצנים. אך חשבתי שדברים השתנו באנגליה בשנים האחרונות.

כמוכן שלא באתי להאשימך, ועכ"פ הצהרתך היתה בלתי מכוונת. ברם, החיבור בין "קרירות" ל"770" אינו הולם, במיוחד לאור מה שלובאוויטש דכאן וכמו כן במנצסטר, אנגליה ובכל מקום אחר בעולם, הצליחה בעזר ה' לשבור את עידן הקרח.

כמוכן שאין שום קפיידא כלל, אבל ברוח כמה פדיונות שראיתי, המבטאים את התפילה והבקשה "שתהיה השפעה עלי ועל אחרים", מתפלל אני שמה שנאמר לעיל תהיה לו השפעה על עצמי, שהתנהלותי לא תשאיר שום מקום לאיזו שהיא קרירות אצל אחרים.

לזכות

תלמידי התמימים דשיעור ב' 1 –
שיהיו אנשי צבא אמיתיים מסורים ומקושרים למלך המשיח
ויפעלו את התגלותו המיידית

לזכות

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א
שירווח נחת אין קץ מבניו התמימים, מאנ"ש ומכלל ישראל
מהרה יגלה אכי"ר

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד